

Št. 094

**MAREC
2014**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Dosej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

O BREZDOMSTVU V ŠOLAH?

foto: osebni arhiv

Tema brezdomstva v šolah menda nima kakega pomembnega mesta in je ni v učnih načrtih. Vseeno pa na Kralje ulice občasno priroma kaka srednješolka ali srednješolec, ki si to izbere za temo svoje raziskovalne ali seminarske naloge pri kakem izbirnem predmetu, že nekaj let pa na Kralje prihaja tudi skupina učencev iz ene osnovne šole iz bližnjega mesta. Na tej šoli že več let izvajajo projekt v zvezi z brezdomstvom, v okviru katerega se učenci seznanjajo s tem pojavom in izvedejo priložnostni solidarnosten projekt. In seveda k nam prihajajo študentje družboslovnih študijev, kot so socialno delo, socialna pedagogika ali pedagogika, ki pri nas opravljajo prakso, terenske vaje, zbirajo podatke za svoje diplomske naloge in podobno.

Je to dovolj, preveč ali premalo izobraževanja? In zakaj bi kaj takega sploh potrebovali?

Posebna oblika izobraževanja o brezdomstvu je tudi naš časopis Kralji ulice. Bralcem prinaša informacije o brezdomstvu na precej neposreden način, namreč največkrat pripravljene s strani oseb, ki imajo tovrstne osebne izkušnje in so v tem smislu avtentične, resnične. Zato občasno slišimo kritiko, da so zgodbe v časopisu žalostne, da je tega žalostnega preveč. Svojevrstni izobraževalci in posredovalci informacij o brezdomstvu so tudi prodajalci časopisa. Kdor hoče ta vir izkoristiti, ga ima na voljo; podobnega ne najdemo pri nobenem drugem časopisu ali javnem občilu.

A vseeno je časopis vir le za tiste, ki se zanj odločijo. Izobraževanje o brezdomstvu v šolah pa bi bilo vir informacij za vsakogar. Zakaj bi bilo to potrebno? Prvi razlog je, da brezdomstvo lahko doleti vsakega, pa čeprav si ga nihče ne želi. Obseg brezdomstva v Sloveniji se povečuje in precej je argumentov za mnenje, da bo tako tudi v prihodnje. Drugi razlog pa je, da brezdomstvo niža kvaliteto življenja vsem, ne le tistim, ki ga izkušajo, temveč tudi njihovim bolj ali manj bližnjim, tistim, ki jih srečujejo in jim ni vseeno, v kakšni družbi živijo.

Brezdomstvo se tiče vseh članov družbe. Izobraževanje v šolah bi moralo prispevati k temu, da bi to razumeli. Razumeti bi morali družbeno pogojenost in družbeno umeščenost brezdomstva, torej tudi družbeno odgovornost zanj. Šole bi morale delovati PROTI ideji, da so brezdomci Drugi in da se to »nas« ne tiče, in PROTI ideologiji izključne individualne odgovornosti za svoje življenje. Morale bi izobraževati ZA solidarnost in za premagovanje socialne razdalje med brezdomnimi in ne-brezdomnimi ter ZA univerzalno pravico do stanovanja.

Učence in dijakke pa bi šole morale učiti, kako se znajti pri osamosvajanju in v samostojnem življenju, tudi ko nimajo dobrih socialnih mrež in podpor, kakšne bodo njihove življenjske možnosti in tveganja ter kam se v primeru stiske obrniti po pomoč.

Gremo spet v šolo!

Bojan Dekleva

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI
- 7 INTERVJU: PUNČKE
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 NOGOMETNA EKIPA KRALJEV NA ČEŠKEM
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 ZGODBE O KOLESIH
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN ENES MUSIĆ
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 24 LJUDSKA KUHA
- 25 EHO IZ TOTEGA KONCA
- 26 PODPIRAM
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

JOCO B.

foto: MG

Moje življenje v otroštvu je bilo zelo težko. Moja mama je bila živčni bolnik in ni ne zmoгла ne znala dobro skrbeti za nas, otroke. Ker sem bil v družini najstarejši izmed otrok ter za povrh sin, je od mene pričakovala, da bom (in tudi sem) prevzel vsa gospodinjstva dela (ribanje WC-ja, pospravljanje kuhinje ipd). Takrat sem bil star približno 8 ali 9 let. Spomnim se, da sem bil velikokrat tepen brez pravega razloga. V naši družini se nikoli nismo odkrito pogovarjali, zato sem še danes zelo zadržan. V času šolanja sem bil dvakrat v vzgojnem zavodu v Veržetu, v srednji šoli pa sem se sam odločil za vzgojni dom Planina, saj sem se začel pečati s kaznivimi dejanji. Šolo sem končal pri 19 letih in po šestih mesecih so me starši kratko malo poslali na cesto. Kolegica mi je ponudila sobo brez kopalnice. Trikrat sem končal v zaporu in ko sem bil tam prvič, sem poskusil heroin. Po koncu tretjega prestajanja, dopolnil sem 25 let, sem bival na Karitasu in se zdravil z metadonom. Spoznal sem punco Tatjano in skupaj sva začela prodajati Kralje ulice. Nabrala sva dovolj, da sva kupila karavan, ki je bil najin dom za cele 4 mesece.

Zdaj že dve leti živiva ustaljeno življenje v najemniškem stanovanju. Najin moto je: vse, kar v življenju narediš dobrega, se ti vrne. Sam opravljam priložnostna dela, Tatjana pa me je spravila k pameti, saj ne kradem več. Zdrav sem in to je najbolj pomembno.

NAJIN MOTO JE: VSE, KAR V ŽIVLJENJU NAREDIŠ DOBREGA, SE TI VRNE.

03
KRALJI
ULICE

STARA NOVA
ROBA

STARA ROBA, NOVA RABA

Kupimo vse kar je zastoj in
podarimo naprej po nizki ceni.

Vabljeni v naš krogotok!

Edina posredovalnica rabljenih predmetov z
oglasnim prostorom v časopisu Kralji ulice.
Zakaj?

Ker smo jo ustanovili sami.

Posredovalnica obratuje na Poljanski 14,
ob ponedeljkih od 12h do 19h, od torka do petka
od 10h do 19h in ob sobotah od 10h do 14h.

Kontakt: stararoba.novaraba@kraljiulice.org,
tel: 059 010 075

več o projektu: www.kraljiulice.org

Obstoj

Misel nate
je moj
smisel,
s tabo
živim
in bivam.

Kajti ti si z menoj,
tudi ko te ni,
obstajava skupaj
za večnost
enega.

Iva Tisa

ZBUJANJE

MED KROŠNJAMI DREVES,
KI ŠEPETAJO O SVETU,
KI NE OBSTAJA
IN DAVNO POZABLJEN
IZPAREVA Z JUTRANJO MEGLICO
NAD SKRIVNOSTNO POKRAJINO.

ZBUJANJE
MED ŠUMEČO PRAPROTJO,
KI POZABLJA NA TA SVET,
KI SE PRETVARJA, DA NE OBSTAJA
IN V ŠUMENJE ODEVA
ZAMAKNJENOST DNEVA.

ZBUJANJE
NA DIŠEČEM MAHU,
KI OBUJA NOV SVET,
KI OŽIVLJA TIHA SPAJANJA
IN V PREDANOST ZAZIBLJE
OČARLJIVOST SLEHERNEGA JUTRA.

KARMISS

ROJSTVO

VRZEL,
STRAH VZBUJAJOČ PRAH,
ODHAJAMO,
KAM,
NIHČE NE VE,
ALEGORIJA NA NESMRTNOST,
POSMRTO ROJSTVO?
IN IZ KAMNA POŽENE HRAST!

IZ HRASTU SI BOM STESAL POSTELJO.
V POSTELJI BOM IZ LJUBEZNI —
IZ LJUBEZNI V LJUBEZNI DO NJE
ZAPLODIL OTROKA
IN SREČEN BOM, KO SE BOM RODIL.

ADI

GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI

POKAŽI MI SVOJE MESTO

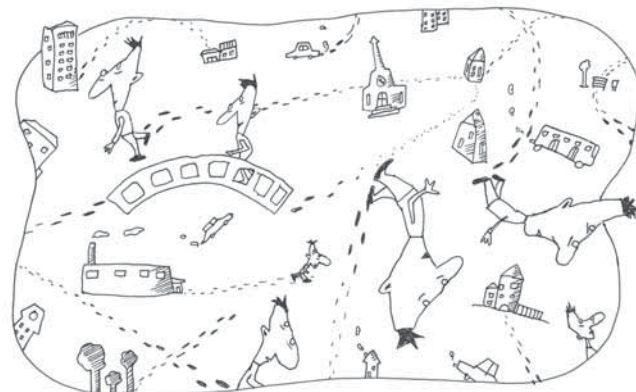
Pomislite! – Ljudje, ki živimo v istem mestu, se večinoma gibljemo po nekih poteh, ki ostajajo iz dneva v dan precej enake, verjetno tudi iz tedna v teden, iz meseca v mesec in morda celo iz leta v leto. Tako jaz vidim in poznam ene dele Ljubljane, ti pa druge dele, jaz poznam eno Ljubljano, ti pa (vsaj deloma) drugo. Seveda nekateri od nas preživimo več časa na cesti, drugi manj. A celo tisti, za katere je značilno, da veliko prehodijo, običajno hodijo po istih poteh, ki se ne menjajo prav veliko. Izjema so morda ljudje, ki imajo poklice, zaradi katerih se gibljejo po zelo različnih poteh, kot na primer raznašalci pic ali taksisti, medtem ko že poštarji verjetno stalno raznašajo pošto po istem delu mesta.

Katera in kakšna je moja Ljubljana in katera/kakšna je tvoja, kakšna je njena, njegova?

Verjetno je, da so nekateri deli mesta bolj obiskani kot drugi, kar pomeni, da tja hodi več ljudi in da jih tam tudi več lahko vidimo. Mnoge gospodinje in gospodinji hodijo na tržnico po hrano, a gotovo ne vsi na centralno tržnico, ampak na svoje lokalne tržnice, na koseško, moščansko itd. Kdor gre zvečer v »lajf«, se morda napoti na Prešerca ali v staro Ljubljano, čeprav nekateri tudi v Kolosej v BTC-ju. Mnogi brezdomni se napotijo v dnevni center Kraljev ulice ali Vincencijeve zveze ali na kakšne druge točke, ki jih zaradi kakega razloga privlačijo. Mnogi prodajalci Kraljev ulice imajo svoja stalna mesta prodaje, kamor pogosto prihajajo delat. Tam spoznavajo ljudi, komunicirajo, si zaslužijo za kak priboljšek (in še prej za temeljne stroške življenja) in tak prostor nekako »udomačijo«. To pomeni, da čez nekaj časa že mnogi vedo, kdaj in kje lahko nekoga najdeš (tudi če nima telefona ali ti nimaš telefonske številke). Velikokrat celo drugi ljudje, ki redno hodijo tam mimo, začnejo spraševati »Kje pa je danes Marko (ali Tanja)?«, če te osebe nekaj časa tam ne vidijo.

Včasih imam občutek, da na isti ulici ali na istem mestnem prostoru hkrati obstaja več prostorov ali več različnih svetov, pač za različne ljudi, ki gredo po tej ulici in na njej vidijo povsem različne stvari, ker jih zanimajo različne stvari. Nekaj takega smo doživeli udeleženci prve poskusne »mestne brezdomske ture« (ne vemo še, kako se bodo te poti po Ljubljani zares uradno imenovala, ker se o tem še nismo dokončno dogovorili). Na to dveurno pot nas je vzel prvi od nekaj vodičev in vodičk, ki se pripravljajo za vodenje takih »mestnih poti«. Pokazal nam je svojo Ljubljano, to je mesta in prostore, ki so bili njemu pomembni oziroma ki jih je spoznal (in udomačil?), ko je prišel živeti v Ljubljano. Peljal nas je po ulicah in poteh v središču mesta, torej po poteh, po katerih je večina ljudi že kdaj hodila. Te poti so bile v neposredni bližini hiše, v kateri jaz stanujem, torej meni dobro poznane. A vendarle smo udeleženci njegove ture ob njegovem pripovedovanju zagledali neko drugo Ljubljano, neke druge ulice in dogajanja, ker nam je vodič pač predstavil svoje poglede, svoje točke gledanja. Tako smo zagledali neke pomembne (morda bolj skrite) točke in dogajanja, ki jih doslej nismo opazili, tudi jaz ne, ki v resnici po eni od teh cest hodim ali se vozim dnevno že veliko let. Sam doslej namreč nisem nikoli pokukal v tisto smer, kamor je moj pogled usmeril naš vodič.

Če vas zanima, kako je to mogoče in kako zgleda taka pot, vas bomo povabili, da se nam na kaki od teh poti pridružite (ko jih bomo začeli izvajati tudi za zunanje obiskovalce, kar bo predvidoma pomladi letos)!

Damjan Majkić

Za poskus sem se odločil narisati svojo Ljubljano. Točneje rečeno, na zemljevidu Ljubljane narisati poti, po katerih se pogosto ali redno gibljem, in prostore, kjer se zadržujem. Najprej sem označil hišo, v kateri stanujem, nato stavbo, kamor hodim v službo. Nato pot v službo in nazaj. Trgovine, kjer praviloma kupujem hrano, se nahajajo na tej poti oziroma v bližini mojega stanovanja. Ker včasih čuvam svojo vnukinjo in vnuka, so med mojimi domačimi točkami različni bližnji parki, igrišča in otroške igralnice. In dvakrat ali trikrat tedensko me najdete na Kraljih ulice, praviloma vsak petek. Skoraj vsako soboto dopoldne pred in v Knjižnici Otona Zupančiča. Ki je eno od tistih mest, kjer se mi zdi, da srečam vsakogar ali vsaj marsikoga. In to pretežno iste ljudi, ki se jih počasi navadam, tako da zdaj že kdaj, ko me v soboto tam ni, kdo vpraša, »Kje pa je Bojan?«, ali pa jaz vprašam, »Kje pa je Anita, je danes že bila tu?«.

Naše poti skozi mesto, ali naše »osebne Ljubljane«, kakor bi temu lahko rekli, se na nekih točkah križajo ali srečujejo, dotikajo in povezujejo. Verjetno to marsikomu dela Ljubljano domačo in varno (a komu lahko tudi nevarno!). Moja Ljubljana se na nekaj točkah srečuje z Marjanovo. Tako se ob sobotah dopoldne srečava pred knjižnico. Njegove poti so delno drugačne od mojih, delno pa podobne ali enake. Najini Ljubljani pred knjižnico sta si precej podobni. Kolikor vem, Marjanove poti segajo v Šiško, kjer stanuje, verjetno pogosto obiskuje trgovine v bližini, nato prihaja v središče mesta, kjer ima stalne točke, poznanstva in opravke, dela pa ravno tako na nekih precej stalnih mestih, kjer so ga ljudje navajeni, kjer ga poznajo in kjer jim predstavlja del (varne in poznane) Ljubljane. To vem zato, ker vidim, da prihajajo mimo njega (oz. ob sobotah mimo naju) nekateri »sobotni« znanci in znanke, ki od njega pričakujejo drobne prijaznosti, s katerimi Marjan ne skopari. Srečujeva pa se še na Kraljih ulice, in tudi v bazenu sta se najini poti že srečali, saj se oba rada namakava v topli vodi.

Na to temo – »Pokaži mi svojo Ljubljano« – na Kraljih pripravljamo ponudbo mestnih tur. O tej dejavnosti vas bomo še obveščali. Za zdaj pa vabim bralke in bralce Kraljev ulice, da se kdo ali katera opogumi in napiše opis svojega mesta, kjer živi, svojih poti, koticov in prostorov, kjer se zadržuje, ki so mu/ji domači in ki mu/ji predstavljajo njegovo/njeno osebno mesto. Če nam kdo tak opis pošlje, ga bomo v našem časopisu z veseljem objavili.

Bojan

TEK JE MOJE ŽIVLJENJE

Zora.

Zora me osvetli, nebeška ura me zbudi.

Misli mi narišejo nasmeh na obrazu, zavest pa prišepne – kakšen lep dan. Vstanem in pogledam skozi okno; rahel dež, ampak še vedno dež. No ja, še vedno je dober dan, dober za tek!

»Hej dež,« ga pozdravim.

»Živjo Arne, greš teč?«

»Grem, greš z mano?«

»Grem!«

Vsak dan je dober za tek, pa naj bo dež, sonce, sneg, vročina ali mrz. Seveda se izogibam ekstremom, zakaj bi šel teč ob nalivu, hudi vročini ali snežnih zemetih? Še vedno je dovolj dni v mesecu, letu ali v življenju. Naredim nekaj požirkov tople vode in požirek oljčnega olja, si pripravim in oblečem primerno tekaško opremo. Več t. i. paketov imam: od tekaški copat, spodnjega in zgornjega dela do pokrival, rokavic; skratka prilagojeni so glede na vreme, letni čas in druge okoliščine.

Na pot grem s kolesom do bazena v Tivoliju. Najhujših je prvih sto, dvesto metrov kolesarjenja, ki je potrebnih, da se ogreješ in preklopiš na dež. Nato sledi kratko ogrevanje, pogled na uro in notranji ukaz: gremo – moje fizično telo, moj duh, moja duša, združeni v enkratno bitje, to sem jaz, ego, Arne. Gremo! Tek. Na začetku je nekaj klanca do mednarodnega grafičnega likovnega centra, nato sledi ravnina do gostilne Čad. Še prej naredim eno ali dve zanki, ki nekoliko povečata kilometrino, ne pa tudi same poti.

Pri Čadu sledi v bistvu najtežji del (čeprav je to odvisno od kondicije), to je klanec do vrha Rožnika, do cerkve Marijinega obiskanja, ki stoji na nadmorski višini 394 m. Razlika znaša približno 100 metrov, saj leži Ljubljana na 298 m nadmorske višine. Ni malo, še sploh ker tečem. Ta klanec rad primerjam (morda s precejšnjim pretiravanjem) s kolesarskim vzponom na Vršič. Zakaj pa ne? Ko tečem buden, sanjam, saj si v domišljiji marsikaj naslikam, tudi kaj čisto nemogočega, ustvarjam si iluzije, se brez razloga smejim ali pa kričim. Ljudje, ki jih srečujem, se čudijo, kaj za en vrag je to? Sami po drugi strani razpravljajo o penzijah, obisku pri doktorju, o tem, kaj bo za kosilo, o vremenu in podobnih stvareh. Jaz pa se kar naprej glasno pogovarjam z dežjem:

»Stalno si okoli mene, na meni, pod menoj, te motim, ker te namakam?«

»Saj me ne, ravno prav me ohlajaš, me čistiš, spiraš z mene negativno energijo in me nabijaš s pozitivno.«

Vedno lažji postajam, brez notranjih in zunanjih obremenitev. Če je kje kak »problem«, je ta v kondiciji (torej mišice, srce), nekaj pa je tudi v glavi. Ta je motor avtomobila, jaz pa sem le voznik tega ferrarija. Včasih potegne 300 km – sprint, včasih le 50 km – lahkoten, počasen tek, spet drugič 120 km – hiter tek ali pa samo 5 km – hoja. Nameril sem celo nič – takrat ko ne morem več in počivam. Pa kaj potem, saj nisem na olimpijskih igrah, noben Usain Bolt nisem!

Pri cerkvi na vrhu Rožnika so štiri klopce. Eno zavzamem za slabe pol ure, da na njej opravi nekaj dobrih vaj za celo telo: trebušnjaki, sklečke, počepi, raztegovanje, vse skupaj v več serijah. Nadaljevanje teka je ravnina, spust do križišča. Srečujem stare tekaške znance. Vsi tečejo sami s svojim angelom. Pozdrav morda, če je ista smer kakih 100 metrov skupaj, nekaj besed in nato vsak po svoje. Nismo čudaki, odrinjeni na rob, le tisto uro, dve ali tri rabimo zase in za svojega boga. Jaz sem po naravi »people džanki«, saj ne bi mogel živeti v osami. Sem družaben tip, še preveč tak, le tek in potovanja po svetu si vzamem zase.

Če grem torej od cerkvice naravnost, to pomeni močan spust proti Bellevue-ju, desna možnost je klasičen spust proti Mednarodnemu grafičnemu likovnemu centru, levo pa proti skakalnicam v Mostecu in dolga ravna steza, ki je vzporedna z Večno potjo ter teče do severne meje živalskega vrta. Ob njej po divji stezi spet na vrh Rožnika. Odločim se zanjo, saj imam še dovolj časa in volje, da ponovim ta del. Kadar je vreme lepo, je mnogo tekačev in še več sprehajalcev, večinoma družin. Takrat moram kot Tina Maze voziti slalom med njimi in paziti na kole (zaljubljeni pari).

Lepo, zelo lepo, spet bo naraslo število prebivalcev v Sloveniji :).

Na križišču tokrat zavijem desno in po Jesenkovi poti do vadbišča z velikim številom preprostih telovadnih naprav. Cel kup vaj, če znaš, hočeš in imaš vsaj malo domišljije. Nato pa končni spust. Tokrat uporabim drugačen način teka – po prstih. Amortizerji delajo, varujejo hrbtenico, kolke, kolena in razne zglobe. Spet se derem, kot da so okoli medvedje. Saj dva sta v resnici, vendar kilometer daleč v ZOO-ju. Čaka me še krajša pot mimo likovnega centra, balinišča in iztek do kolesa. Utrip in dihanje se normalizirata, sem popolnoma miren. Telo je utrujeno, toda tega še ne čutim; čutim neko blaženost. Dež me vpraša, če sem zadovoljen. »Sem, hvala ti. Se vidi jutri?«

Ne bo me, jutri bo sonce. Prav, torej bom pozdravil njega.

Arne

Leon Arnot Mahalik

**NE BOJIM SE REVŠČINE V ŽEPU, STRAH ME JE TISTE V GLAVI.
ZATO SVOJE DRAGOCENOSTI RAJE SPRAVLJAM VANJO.**

LOJZE MOLE

INTERVJU: PUNČKE

20. 12. 2013 sem si v Menzi pri koritu ogledal koncert Punčk in s tem v zvezi je nastal pričujoč intervju z Lucijo in njihovo predskupino Dandelion Children.

Predstavite se: torej - kdo ste in kaj igrate?

Punčke s(m)o tričlanski bend, ki ga sestavljajo Ruby na bobnih, Anja na basu in moja malenkost (Lucija) na kitari in vokal.

Odkod prihajate in kako so vas sprejeli v rojstnem mestu?

Ruby in jaz sva iz Vinkovcev, Anja pa iz Novske. Vse tri smo Slavonke, s trenutnim naslovom v Zagrebu, od someščanov pa sicer dobivamo veliko podporo. Podpirajo nas starši, prijatelji, sosedi in to veliko pomeni, ko se sam spuščam v te vode.

Kje ste se našle ali kako ste začele? Ste že od začetka tri v bendu?

Ruby in jaz sva v 2. letniku srednje šole sedeli skupaj in se začeli zabavati z igranjem. Vse se je torej začelo iz gole zabave in se na koncu sprevrglo v bend. Na začetku nas je bilo šest, vendar se je število tekom let zreduciralo, saj niso bile vse punce enako zainteresirane za vaje in resno delo. Začeli so se koncerti in nam je bilo to všeč, ustvarjale smo svoje pesmi in evo, to traja že šest let in z vsakim dnem je bolje. Približno tri leta smo v tej postavi in lahko rečem, da nam nič ne manjka.

Kje ste igrale prvič in ali ste imele tremo?

Prvi koncert smo imele 14. 9. 2007 v Vinkovcih. Imele smo strašno tremo, jaz jo imam še dandanes pred vsakim koncertom. Mogoče ni tako močna, vendar sem pred začetkom igranja nervozna in komaj čakam, da pridem na oder in odigram prvi riff ter se prepustim.

Koliko ste bile stare, ko ste začele, in kako dolgo že igrate?

Kot sem povedala v prejšnjem odgovoru, smo imele, ko smo začele igrati, 15 let in lani, točno 14. 9., smo slavile svoj šesti rojstni dan.

Kateri bend vam je najljubši?

Vsaka od nas posluša čisto različen žanr glasbe, tako da ne moremo reči, da imamo vse tri skupnega favorita. Anja posluša Tool, A Perfect Circle, Korn, Nirvano; Ruby obožuje Tegan & Saro, Now, now in Gossip, jaz pa poslušam Radiohead, Television, Patty Smith, Queens of the Stone Age in podobno.

Igrate samo po alter klubih ali tudi kje drugje?

Igramo, kamor koli pridemo in kjer imamo priložnost. Igrale smo po celi bivši Jugoslaviji in smo trenutno v fazi bukiranja koncertov po Severni Evropi. Vedno je lepo prebiti led in videti, da obstajajo ljudje, ki te bodo poslušali, čeprav ne razumejo jezika, v katerem poješ.

foto: arhiv Punčke

foto: arhiv Punčke

Želite kaj sporočiti bralcem uličnega časopisa Kralji ulice?

Veseli nas, da ste pokazali pozornost in si vzeli čas priti na naš koncert v Menzo 19. 12. Če imate čas in voljo, lahko brezplačno snamete z neta naš album-prvenec: Sunčano sa povremenom naoblakom, in iskreno upam, da vas bo razveselil, tako kot razveseli nas. Vsem želimo veliko zdravlja in sreče, ker to je ipak najpomembnejše.

Predskupina Dandelion Children je izrazila jezo nad tudi meni nič ljubo organizacijo SAZAS.

Skupina igra na vseh festivalih in so do sedaj izdali šest plošč in en demo. Sedma je že posneta, vendar še niso izdali CD-ja. Za izdajo plate so producentu naredili mansardo. Pravijo, da so postavili nek standard zase, vendar cene za koncert še vedno ne moreš postaviti. V Orto baru so igrali avtorsko glasbo in SAZAS jim je zaračunal kazen 120 evrov. Član benda, ki je igral na 150 koncertih v štirih bendih, na RTV-ju in RŠ-u, je dobil od omenjene organizacije (SAZAS) 17,40 evra izplačila, pa še tu so glede plačil omejitve.

Intervju pripravil: Andrej Pugelj

SUICIDE BAR

*Smile my girl, don't be afraid, put your hand into mine and walk with me, through the doors of the Suicide bar!
U can't forget, U can't survive, the suicidal tenderness of the Suicide bar!*

Tako se je glasil verz pesmi, ki sem jo napisal poleti leta 1997. Rekli boste: »Saj fant ni mislil resno!« Pa sem in danes se lahko samo čudim, da si nisem vzel življenja. Moj svet je bil temen in lep, poln okultizma in simbolike. Bil sem naiven fant, ki se je morda uspel rešiti depresije, morda pa ne. Ja, bila so bližnja srečanja. Toda še sem tu in to so moje zgodbe. Zgodbe križarja iz drugega časa.

To se je, če me spomin ne vara, zgodilo nekega poznega jesenskega večera leta gospodovega dva tisoč tri, ko sem se v svojem jeklenem konjičku peljal čez Šempetrski most. Ta povezuje Poljanski nasip in Vrazov trg in je Ljubljčanom kot lesena brv omogočal prehod čez reko že za časa križarskih vojn. Ko sem zapeljal nanj, sem v jasni noči zagledal osamljeno silhueto, ki je stala na drugi strani mostu, in zazdelo se mi je, da se le z eno roko drži za rob betonske ograje ter se nagiba nad hladno Ljubljano. Takoj sem začutil, da nekaj ni v redu in da nekdo potrebuje pomoč izkušenega križarja, prekaljenega borca. Zapeljal sem na stran in izstopil. Z mano je bil moj zvesti nemški boxer po imenu Jacques. Počasnega koraka sem se previdno približal v kapuco odetemu neznancu, da ga ne bi preplašil. Opazil sem, da z eno roko nekaj tipka v svoj mobilni telefon, medtem ko se z drugo zares drži roba mostu in visi nad neusmiljeno reko. Bolj po tihem sem ga vprašal: »Živjo, je vse v redu?« Nisem mogel verjeti svojim očem, ko je malce privzdignil pogled in sem izpod kapuce prepoznal svojega znanca iz mladosti B. R. Mirno in brez besed je dokončal sporočilo, ki ga je tipkal, in iztegnil roko ter mi pod nos pomolil svoj GSM: »Na, vzemi.« Ker ga nisem želel sprejeti, ga je izpustil iz rok, da se je v smrtni tišini zaslislal glasen pok, ko se je plastični telefon raztreščil. Skoraj istočasno je kakor v počasnem posnetku spustil ograjo in se prepustil padcu. Še sam ne vem, kako mi je uspelo, vendar sem ga v tistem trenutku zgrabil za roko, v kateri je prej držal mobilni telefon, in skupaj sva obvisela na ograji. Nič se ni otepal, niti na moje panične krike se ni odzival. Nepremično je visel nad deročo reko. Jasno je bilo, da je bil fant pod vplivom tablet in alkohola, saj je bil popolnoma otopel. Čista mrtva teža. Mislim sem, da ne bom zmogel, toda na srečo je moj zvesti kuža začutil mojo paniko in z vso močjo vlekel za povodec, ki je bil zataknjen za mojo pest, v nasprotno stran. Kljub temu mi je B. R. počasi drsel iz prijema. V iskanju rešitve sem opazil, da je nekdo ustavil svoj avto, sedel v njem ter opazoval dogajanje. Na ves glas sem se drl, naj mi pride pomagat. Toda dobri samaritan se ni premaknil iz svojega jeklenega konjička. Ko sem že začel obupovati, sem zaslislal cviljenje gum in zagledal policijski avtomobil in marico, ki sta pridivljala skozi ovinek. Fantje so se junaško pognali iz svojih jeklenih konjičkov ter mi fanta pomagali dvigniti na varno. Bil sem šokiran, kajti ni manjkalo dosti, pa bi dečko umrl. Prah se še ni polegel, ko je iz parkiranega avtomobila pridivjal dobri samaritan in junaško hitel razlagati policistom, da jih je on poklical na pomoč. Kot mona sem stal poleg vseh in morda upal na pohvalo ter priznanje junaških biringov, saj sva bila konec koncev jaz in Jacques tista, ki sva mu preprečila padec v mrzlo in deročo Ljubljano. Vendar se nekaj minut ni zgodilo nič. Neznanec mi je ukradel tistih pet minut stare bojne slave in

Lea Artist Mihalič

zadoščenja, ko sočloveka rešiš gotove smrti. V bistvu mi niti ni bilo mar za njihove besede, le B. R. sem hotel povprašati, zakaj se je odločil skočiti v reko in končati svoje življenje na tako grozen način. Vendar je bil tako odsoten, da me sploh ni prepoznal. Poleg tega so mu tudi biringi, ki so ga že od prej poznali, hiteli razlagati, koliko krajcarjev ga bo zopet stal njegov neherojski podvig. Ta ni bil prvi takšne vrste. Samomor, latinsko *sui caedere*, kar pomeni ubiti samega sebe, je dejanje, s katerim človek sam namerno povzroči svojo smrt oziroma si vzame življenje. Dejanje samo ni kaznivo, pa vendar ti biringi ob pomanjkanju empatije uspejo izstaviti plačilni nalog za tak ali drugačen prekršek, ki ti ga lahko pripnejo k neuspelemu dejanju suicida. Vemo, da je v Sloveniji to resen problem, saj smo visoko uvrščeni v svetovnem merilu. Najbrž višje kot naši nogometaši. Naj za konec povem še, da si je približno polovica ljudi, ki naredijo samomor, pred tem že poskušala vzeti življenje. Pa vendar tako imenovanega apela na pomoč očitno ne slišimo ali ga ne jemljemo resno. Tudi B. R. si je čez nekaj let uspešno vzel življenje. Neverjeten je tudi podatek, da poznam še vsaj ducat oseb, ki so si prav tako vzele življenje. Spomnimo se na umrle in jih poskušajmo obvarovati pred tem, če opazimo, da so ogroženi. Opozorilne znake vzemimo resno in temu primerno reagirajmo. Depresija in čustvene krize, ki pogosto vodijo do samomora, so prepoznavne in ozdravljive. 75 % vseh, ki naredijo samomor, pred tem o svoji nameri opozori prijatelja ali družinskega člana. Vse samomorilne grožnje in poskuse samomora je treba jemati resno. Tudi sam sem med svojimi križarskimi pohodi nehote že srečal starko s koso, toda to je zgodba za kakšen drug dan. In potem je bilo ...

ZGODBA O ..., 10. DEL

Don Pierino se je v novem centru znašel pred prvimi pravimi preizkušnjami - pa ne z narkomani, temveč z oblastjo. Kmetje so se namreč začeli pritoževati karabinjerjem nad grupo novodošlih. Že tako jim ni bilo nič jasno, za nameček pa so bili polni raznih zgodbic in zgodb, dvomov in strahov in tako so se karabinjerji pač spustili v dolino k Don Pierinu in naredili preiskavo v centru. Iskali so drogo in orožje, seveda pa niso nič našli in so se pač poslovili. Čez nekaj dni so obisk ponovili, končal se je s podobnim rezultatom kot prejšnjič. Ko je Don Pierino obujal spomine, je naštel tolikšno število teh obiskov, da so njemu in fantom že začeli presedati. Najbrž so karabinjerji to opazili, saj so na koncu Don Pierina povabili na postajo, kjer naj bi skupaj spili kavo. Don jih je odpravil z besedami: »Hvala, a jaz pijem kavo le s prijatelji.« Preiskovalni obiski so se na ta način ustavili, ni pa to ustavilo okoliških oči, ki

so še vedno zelo natančno opazovale, kako mladi in duhovnik z ničimer (oziroma z mizerijo, ki so jo imeli na razpolago) pripravljajo hišo za zimo. Da le ne bi kdo umrl od podhladitve! Opazovali so, kako po okolici nabirajo suha drva. Najbrž jim seveda še vedno ni bilo jasno najpomembnejše: Don Pierino ne beži in tudi tokrat ne bo. Ta »župnik narkomanov«, kot so ga poimenovali, je zasedel dolino in Valle delle streghe (dolino čarovnic) spremenil v Valle della speranza (dolino upanja). Takrat se je v okoličinah najbrž začelo porajati spoznanje, da narkomani vendarle niso nevarne čarovnice in da se morda zares trudijo zaživeti kot normalni ljudje.

»Don Pierino, Agostino, Umberto, Washington, Giorgio in Paolo, združeni ob ognju v tišini doline upanja, se bomo trudili za življenje človeka v velikosti njegove preprostosti – najprej na sebi in potem na

slehernemu, ki se nam bo pridružil. V združenju z naravo naj pridemo do moči za pomoč in ljubezen do slehernega, ne da bi kdaj koli pomislili na sojenje drugih.» S tem dnevnikom je bilo življenje komunice rojeno.

Taubi

TATU ZGODBA

Tatu trnja sem si naredila sama, in sicer po zgledu filma – točneje grozljivke Bes –, ki mi je ostal v nepozabnem spominu. V njem je imela glavno vlogo punca, ki je posedovala nekakšno nadnaravno moč, saj je lahko uničevala, zlasti takrat, ko se je razjezila. Sošolci so jo sicer pogosto zbadali, ker je bila nekaj posebnega, s to svojo močjo pa se je maščevala za vse, kar so ji prizadeli. Tudi ona je imela tatu vrtnice in kadar se je razjezila, se ji je po vsem telesu širilo trnje. Tatuja mi ni uspelo narediti v celoti, želela bi si ga popraviti in dopolniti oziroma povečati. Vsaj do te mere, da bi motiv potekal od ene roke do druge.

Šajna

NOGOMETNA EKIPA KRALJEV NA ČEŠKEM

010
KRALJI
ULICE

Po resnem in napornem celoletnem treningu se je nogometna ekipa Kraljev ulice konec decembra preteklega leta odpravila na preizkušanje svojih sposobnosti na mednarodni nogometni turnir v češke Neratovice, ki se nahajajo poleg Prage. Turnirja se je udeležilo dvanajst ekip, od tega osem tujih in štiri domače. Nastopili so nogometaši iz Anglije, Nizozemske, Avstrije (kar štiri ekipe), Slovenije, ter štiri domače ekipe. Med udeleženiimi so bila različna društva za mentalno zdravje, ki so vsako leto na omenjenem turnirju, društvo Kralji ulice, ki je tokrat nastopilo prvič, ter različna lokalna rekreativna nogometna moštva. Na »kraj zločina« smo prispeli v petek popoldne in se po precej dolgočasni vožnji nastanili v bližnjem hostlu. Mislili smo, da bomo v miru povečerjali, vendar so nas na vsakem koraku spremljale video kamere, ki so nam jih neprestano molili pod nos. Tokratni turnir smo se namreč odločili posneti na filmski trak, zato so nas spremljali fantje t. i. filmske sekcije, ki so dogajanje snemali in bodo vse skupaj strnili v dokumentarni film. Poleg nogometnega smo se za ogrevanje v soboto odločili udeležiti tudi odbojarskega dela turnirja. Čeprav se je videlo, da se marsikdo že zelo dolgo ni dotaknil odbojarske žoge

Akcija

foto: Jean Nikolić

in smo vse tekme izgubili, smo se ob svojih nespretnostih imenitno zabavali. Seveda pa so se naslednji dan naši nogometaši predstavili v drugačni luči in pokazali, kaj znajo in zakaj trenirajo vsak teden. Po treh začetnih zmagah in uvrstitvi v naslednji krog so nesrečno izgubili z rezultatom ena proti nič in na koncu igrali za peto mesto, ki so ga tudi osvojili. Seveda je lepo zmagovati, še lepše pa se je družiti in spoznavati nove obraze, raziskovati nove kraje in krepiti že obstoječa prijateljstva. Poleg tega, da nam je to uspelo na športnem turnirju, smo omenjene zadeve »trenirali« tudi med bovlingom in večernim ogledom Prage, z dobro hrano in tudi kakšnim češkim pivom, ki pa je po mojem mnenju precejeno. V ponedeljek zjutraj smo se le še zbasali v oba kombija in se odpravili nazaj v Ljubljano, novim dogodivščinam nasproti.

Jean Nikolić

Izjava člana ekipe Mitje Križančiča:

Po moje je bil tale turnirček na Češkem resnično lepo doživetje. Malce bi popravil Jeana, glede podatka, da so sodelovale 4 avstrijske ekipe, saj sta bili 2 iz Nemčije, pa tudi pivo je bilo odlično in kar je še

Naša snemalna ekipa

foto: Jean Nikolić

pomembnejše, teklo je dobesedno v potokih. Se vidi, da je kultura pitja piva na Češkem na zelo visokem nivoju. Ko se vračam v čas turnirja v Neratovicah in si ogledujem slike prednovoletne Prage, mi je žal le, da si je nismo bolje ogledali in doživeli. Verjamem, da bomo letos to nadoknadili. Športni del turnirja je minil kar po načrtih in z malo sreče bi lahko v nogometu osvojili tudi kakšno mesto više, v odbojki pa kaj takega ni bilo možno, saj so bile vse ekipe premočne. Zdaj, ko je tu olimpijada, bi rekel, da je važno sodelovati in ne zmagati. Osnovni namen smo dosegli in preživeli čudovite trenutke na dobro organiziranem turnirju. Napeto že pričakujemo filmček, ki so ga posneli naši snemalci.

Razposajena ekipa

foto: Jean Nikolić

Izjava socialnega delavca Gorana J.:

Fokus Cup, kakor se je imenoval turnir, na katerem je sodelovala tudi (naša) ekipa Kraljev ulice, je minil v tekmovalnem in hkrati prijateljskem vzdušju. Po informacijah super organizatorja, ki nas je v »češkem« mestu Neratovice lepo sprejel in nam vse razložil, je turnir že tradicionalen, vendar nikoli do sedaj ni bilo prijavljenih toliko ekip. Te so bile zelo raznolike in prihajajo iz različnih evropskih držav. Za dogodkom pa je stala preprosta ideja, in sicer da bi se ob igranju nogometa vsi imeli dobro, ne glede na to, kdo smo, od kod prihajamo in kakšne socialne ali zdravstvene težave imamo.

Taubijeva perspektiva:

IZ SREDINE

Če bo življenje postalo zahtevno, bomo mi tisti, ki mu bomo kos. Tudi zato, ker se drugi niso naučili, kako preživeti v težavah.

Reinhold Messner

Marsikdo bo pomislil in dejal, da je ta alpinistov citat čisto izven konteksta našega vsakodnevnega življenja. Pa ni tako! Le s tem citatom lahko opišem sredino. In kdo je ta sredina? Pri nas v Sloveniji se koljeta levica in desnica. Ljudje - smrtniki - pa smo njihov kanon futer. Torej smo mi ta njihova sredina. Obliva nas en val za drugim in nikdar ne vemo, kateri je močnejši. Močnejši? Mar ni to vseeno? Oba nas ubijata. Oba na isti način. Z istimi besedami in podobnimi dejanji. Le slepi si še zatiskajo oči in upajo na dober izplen. Resno. Postavil vam bom eno vprašanje (ali dve): Pod kom ste bili srečni? Kdo vas je bolj zadovoljil – levi ali desni? Cerkev ali komunizem?! Glede na stanje današnje družbe sta obe strani enaki. Nihče ni bil človekoljuben. Nihče ni na piedestal postavil preprostega človeka, delavca, kmeta, upokojenca. Vsi so le nekaj predalčkali, ostali pa smo kot slepe in zblojene ovce volili zdaj ene zdaj druge in čakali na nekakšno čudežno odrešitev.

Se še kdo spomni enega od velikih politikov Slovenije ob osamosvojitvi? »Slovenija bo v desetih letih postala nova Švica.« Hahaha – morda smo le malce boljši od diktatorskih držav. Ali pa še to ne! Počasno in vztrajno »ubijanje naroda« je rodilo tudi sredino. Se še kdo spomni, ko so pred leti za en dan naredili študentski parlament?! OK! Politiki so sicer prišli, ampak študentov ni nihče upošteval niti za pol kozarca tople vode. Naj danes dajo parlament za en dan v roke brezposelnim, izbrisanim, socialnim problemom in podobnim. Rad bi videl situacijo. Naj dajo parlament za en teden tej sredini. Sredina jih bo brez dvoma pometla, ker bo človek, ki je res človek, odprl oči!

Da. Mi smo sredina. Brez sovraštva in brez maščevalnosti. V boju za pravico življenja (še pomnite Cankarjevega hlapca Jerneja?) – koliko Jernejev danes živi pri nas?! Veste, brez veze je govoriti in opozarjati, da drugje ni nič bolje. Če bi zares mislili o Sloveniji kot o novi Švici, bi morali zašvicati tudi levi in desni.

011
KRALJI
ULICE

Tjaša Žurga-Žabkar

IN MEMORIAM DR. ČELANOVI

Sobota je, jaz pa sedim v nekem lokalu in se tolažim z vročo čokolado in smetano. Prihajam iz najbolj žalostnega kraja, pokopališča, kjer smo se še zadnjič poslovili od dr. Čelanove. Ona ni bila samo zdravnica, ampak človek z velikim srcem, s katerim se lahko pogovoriš kar koli, brez strahu, da bo še kdo izvedel, kaj si povedal. Vedno je storila vse, česar drugi niso. Smo pač narkomani, do vseh nezaupljivi, na robu družbe, nerazumljeni ... Koliko energije je ona porabila za nas, je vedela samo ona. Dala nam je možnost, da se vrnemo nazaj med ljudi in uresničimo svoje sanje, trezni in brez drog ... Približno 30 let sem bila njena pacientka in vem za vse korake od odprtja ambulate za odvisnike naprej. Čeprav so ji metali kamne pod noge in jo ovirali, se ni nikoli predala. Le po njeni zaslugi imamo to, za kar se je borila. Ko še ni bilo metadonske ambulate, je iz desetih odvisnikov, ki smo dobivali metadon, število uporabnikov naraslo na več kot 600! Že ko je šla v pokoj, je bilo brez nje vse drugače, pogrešala sem jo! Pogrešala sem najine pogovore, tudi tiste, ki se niso tikali droge, ampak mene same! Potem pa to! Ona, da je umrla?! Ne, ni! Še danes ne morem verjeti in kar čakam njen glas, pojavo med vrati, ko nas je opominjala, naj se nehamo drenjati, saj bomo itak vsi prišli na vrsto. Skratka, poznala me je do obisti ... Zdaj pa je ni več. Brez nje ne bo nikoli več, kot je bilo. Tudi zadnje slovo od nje pove, kakšna ženska je bila, saj

je prišlo ogromno ljudi. Še nebo je zajokalo skupaj z nami in prvič si upam priznati, da sem jokala tudi jaz. Ravno ona mi je govorila, da solze niso nobena sramota in da se mi ni treba skrivati, da me ne bi kdo videl. In res me ni bilo sram!

Kakor koli - ni je več, ampak v mojem srcu še živi in tudi vedno bo, dokler se ne srečava tam, kjer je zdaj.

Damjana Urbas

Čelan Lucu Branka - Čelanka, božja izbranka, slovenska mati Tereza, nas je prežgodaj zapustila in vrzel na področju svojem naredila. Njena logaška soborka, dr. Čukova, je svoji knjigi dala naslov *Moji metadonski otroci*, Čelanova pa je glede na to teta, članica veliko družin, ki so se spopadale z odvisnostjo. Poznala je starše, sorodnike, partnerje in bila zanje neke vrste terapevt, zato se je ne bodo spominjali le pacienti.

Na koncu bi v imenu tistih, ki smo bili med njenimi prvimi pacienti, nekateri tudi ozdravljeni in prihajamo iz Župančičeve jame, izrekel sožalje družini. V spominu boš v zgodbah iz naše odisejade in nikoli pozabljena.

V imenu ljudstva, Tomislav Gruden GTS

NEKAJ

cestnih

NAPAKE

Napake se vrstijo,
izgubljam energijo,
naloge me morijo,
glava je adijo.
Zakaj ni tko lepo,
kokr loh bi blo?
Kam bo to zdej šlo,
mene tud odneslo?
Pač nism superčlouk
in moja moč je mouk.
Jah, tišina,
to lepa je vrlina
in težka disciplina.
Tišino res obvladam.
Ampak ne vem, kam spadam,
lažje drva kot debatō zlagam.

Miš - Leah

NITI MOSTOVI NISO VEČ TAKO VARNI KOT PREJ

Poletje sem preživel na prostem, pod vedrim nebom. Čez dan sem prodajal časopis, zvečer pa sem si poiskal miren kotiček, kjer bom prespal. Kadar je vreme lepo in jasno, je prav prijetno spati zunaj. Nad tabo vedro nebo in zvezde v parku, na Golovcu ali ob Savi. Zavlečeš se v spalno vrečo, zaviješ v folijo, da te ne premoči rosa in utoneš v miren noč. No, obstajajo pa tudi dnevi, ki niso tako jasni, začne se bliskati in ulije se dež. Ko si zunaj, to zlahka občutiš, in takrat si seveda poiščeš pritočišče v bližnji mostu, da imaš - ko se ulije - streho nad glavo. Tisti večer se je začelo bliskati, zato sem nemudoma zavil pod most. Tam so bile plastične plošče, tako da sem jih položil ob

steno, zavlekel sem se v spalno vrečo in zaspal. Zbudil me je glasen krohot dveh mladih punc, ki sta razgrajali ob Ljubljanici. Prihajali sta bližje in upal sem, da bosta šli mimo. Pa nič od tega. Ko sta se ustavili pod mostom, sta se glasno smejala in kričali in kar naenkrat reče prva: »Polulala se bom ...« V hipu potegne dol hlače in počepne čisto zraven mojih nog, druga pa stoji pred njo. Vse se je zgodilo tako hitro, da sem lahko izdaval le: »Ojjjjjjjjjjjj ...« Obe sta zakričali, očitno sta me prej spregledali, in prva je urno potegnila hlače gor, vendar samo na pol. Potem pa sta zbežali, kot bi jima gorelo pod nogami, in kričali vso pot do drugega mosta ... Jaz pa sem se smejal in bil vesel, da me ni premočilo celo pod mostom!

Luka

ULICA

Ulica - ženskega spola si,
tako kot jaz,
veliko imava skupnega.

Ulica - zelo sva si podobni,
tako ti kot jaz
sva ustvarjeni za ljudi.

Ulica - najprej si majhna
tako kot jaz,
potem se večaš.
Obe sva: jaz žalostna,
ti mokra in pusta,
Po tebi stopajo ljudje,
jaz sem bolna,
trudijo se zame,
da preživim,
ti pa si razpokana in razkopana.

Ulica - res sva postali
dobri prijateljici,
z dneva v dan se druživa,
gledava ljudi - vesele,
otazne, zaskrbljene.

Ulica - ostali bova skupaj,
preživljali isto usodo.
A tudi na naju bo postajalo
sonce sreče.

Mirjam Gobec

POGOVOR

Prečastiti! Tu sem.
Zimaje, vso noč sneži.
V čevljih mraz razteza kremplje,
pod mostom kurja suhe veje,
tolazim prste, oženi greje,
v curnje se zakopljem, zamizim.

Sprašujem se,
kje moje je življenje,
srce že dolgo se na klice ne oglaš,
osamljenost grenka stiska v prsih,
mrzel veter poslednje radosti odnaša.

Če Bog obstaja, kar ljudje govorijo,
ni vredno, da molim k njemu vsak večer.
Dovolil je, da so ukradli mi srce,
me zbrisali s spomina,
mi hrbet obrnili, s črno obarvali ime.

Ja, morda ni slabo verjeti v nekaj,
kar v težkih trenutkih
boža uboštvo in milost budi,
da skleneš prste in pomoliš
v zvezdnato nebo, k prasketanju ognja,
v svoj molitvenik nasuješ nekaj razigranih snežink,
da srce spet zatrepeta, se v očeh zaiskri.

Dobro vem, da življenje z vrha je povsem drugačno
kakor z dna, na robu preživetja.
Ledene rože miraz mi riše,
da moj dom pod mostom ni brez cvetja.
Ali mi lahko verjameš, prečastiti,
da sredi množic sem neskončno sam,
nesrečen, lačen in brez gretja,
prav vsak dan.

Katarina Kalaba

BELA SNEŽINKA

Zima 2012/2013. Na podstrehi v
napol podrta hiši ležim oblečen v dva
puloverja in zimsko bundo s kapuco,
pokrit s plesnivo spalno vrečo, pri
-12 °C. Gleždam skozi predrto streho
v nebo, iz katerega naletavajo bele,
puhaste, lepe snežinke. In si mislim:
»Oh, a ni to vredno vsega na svetu?
Tako lepo, tako nedolžno, tako ...« In
znenada me zalijejo solze sreče.

Jani Zupan

BEG

Bežim, v bližino ne pustim, sam, no, s psom ponoči ždim, želim si, da dalj časa spim. Zdravilo zunaj ne obstaja, dolgočasi me vsa raja. Ko pride jutro, je prepozno, pogovarjat se je grozno. Rad nazaj bi v svoje sanje, kjer obluba ni igranje. Kjer lahko bi se zbudil v lepši dan, nedolžen, namesto solze, rose bil opran. Saj so tudi solze sreče, a te so najbolj krvaveče. Biti svoboden je biti podvoden, in ko moraš po zrak, vidiš svet enak. Ko pomisliš, da bi raje utonil, da ti moč, kako bi klonil. Škrge niso nam sojene, umri ali nosi breme. Ko pa to dojameš, življenje v svoje roke vzameš. Se ne skrivaš in živiš, kakor koli si želiš. A še vedno lažje reči, da otroci bodo speči. Spanja polno noč želim, v sanjah buden še živim.

Tomislav Gruden GTS

ANEKDOTE IZ PRODAJE

OPOZARJAM TE, DA JIH BOŠ PRAV PORABU

Kot po navadi sem na svojem delovnem mestu v Kosezah pred supermarketom. Po dobri uri dela pride naokoli 30 let stara gospa. Pa se malce meniva, spoznavava in mi pravi, da je redna darovalka, ampak da daruje drugim. Vprašal sem jo, komu, pa mi prizna, da malim bolnikom, saj je tudi njen 6-letni sin bolan. Ker sem prijazen, sem ji dal revijo, naj jo nese svojemu sinu, ki naj jo malo prelista in si skrajša čas. Gospa se mi je zahvalila in mi dala 5 €. Po kakih 4 urah se je vrnila in mi povedala, da je bila na obisku pri sinu, ki se mu je časopis zelo dopadel. Vprašala me je, če bi ji lahko prodal še 5 revij. »Ni problema,« sem odvrnil. Lahko jih kupi tudi 30, če želi, sem ji razložil, tu namreč ni omejitve. Pa mi pravi, da vsi otroci, kolikor jih je v sofi, radi berejo. Zato sem jo vprašal, koliko jih je tam. Pove, da 8, torej ji dam še 7 revij, da si bodo krajšali čas. Gospa se

mi zahvali, mi da 15 € in reče, da jih bo kupovala vsak mesec okrog prvega, ko izidejo.

Perice

ZAHVALA

Hvala vsem kupcem KU v Tivoliju in pri Bauhausu v Ljubljani, za vašo podporo in vzpodbudne besede, ki so zelo pripomogle k temu, da sem se vrnila v šolo in si počasi urejam življenje. In hvala Zoji za zapestnico in dobro voljo.

Miš - Leah

PRIJAZNA UPOKOJENKA

Bolj proti koncu moje prodaje, ko sem še delal na Trdinovi, je prišla do mene starejša gospa in me lepo pozdravila ter povprašala, kaj počnem. Razložil sem ji, da si s prodajo služim denar, ona pa me je povabila s sabo. In sem ji slepo sledil, še sam ne vem, kam. Najprej me je počastila z burekom, potem pa me je povabila še k sebi domov na čaj, rekoč: »Vedno več vas je, jaz pa imam zelo majhno penzijo.« V stanovanju mi je ponudila čaj z limono in me postregla s piškoti, jaz pa sem se ji iz srca zahvalil in ji v ta namen podaril revijo. Gospa je bila zelo vesela, izjavila je, da me podpira in mi v življenju želi še veliko sreče.

Perice

PROSINEC

Januarja, začetek novega leta, je za nas Kralje vedno težje od decembra, ko so ljudje boljše volje, če ne zaradi drugega, zaradi praznikov. Tako gre tudi prodaja veliko slabše kot decembra. Moram priznati, da prvih štirinajst dni v januarju nisem prodajal skoraj nič, ker sem se ful slabo počutil. Na srečo se je sčasoma tudi to popravilo. Drugače pa me je ta mesec konkretno presenetil bivši predsednik Danilo Türk, ki je enkrat kupil revijo od mene ter mi naslednjič kar sam od sebe dal 2 €, za nameček pa je še mojemu prijatelju (stal

sem slučajno 200 m stran) dal 5 €. Ful je bil prijazen, kar za ostale politike niti slučajno ne velja, saj so več ali manj, vsi vzvišeni. Bi si pa v mesecu marcu želel več sončnih dni ...

Stripi

INOATIVNOST PRI PRODAJI

Jaz: »Že imate čisto novo številko Kraljev?«

Stranka jo vzame in mi zanjo da 3 €.

Jaz: »Kaj pa DDV?«

Izjava se kajpada obrestuje, kot se vsaka moja zamisel, če je le duhovita.

Polde

ČUDNA SITUACIJA

Mimo mene pride gospa, ki dokaj redno hodi mimo in me vedno lepo pozdravi, potem pa gre naprej po svoji poti. Čez nekaj časa pa »to isto« gospo zagledam že od daleč, kako se mi bliža, vendar z eno očitno razliko – zdaj hodi s pomočjo bergel. Seveda jo začudeno vprašam, kaj se ji je zgodilo v teh treh urah, odkar se nisva videla, na vsem lepem na berglah. Ona pa me začudeno pogleda ter odgovori, da z berglami hodi že cel teden. Kot se naposled izkaže, gre za neko drugo gospo, dejstvo pa je, da sta si zelo podobni.

Stripi

VERIŽNA REAKCIJA

Prodajal sem Kralje ulice na svojem običajnem mestu. Nakar mimo pride gospod, ponudim mu časopis, on pa me vpraša: »Koliko stane?« Odvrnem: »En evro, če je pa kaj za zraven, je pa vaša dobra volja.« Neka gospa se obrne k meni: »Oprostite, kaj pa če vam dam tole?« In mi da pet evrov. Hočem ji vrniti štiri evre, ona pa mi prijazno pokima, češ naj obdržim. Naenkrat se obrne k meni še gospod in mi izroči deset evrov. Skoraj ne morem verjeti! Ta dogodek mi je nepopisno polepsal včerajšnji deževni dan.

Milan Končina

Dogodki:

VZD : KRALJI

Že kar nekaj časa nazaj, v mesecu novembru, smo odigrali malo nogometno tekmo z ekipo Vincencijeve zveze. Bilo je zanimivo in prijetno dan - namenjen rekreaciji - popestriti z lepo tekmo. Ekipa iz Vincencijeve zveze se je potrudila in nas ob koncu tekme prijetno presenetila s simboličnim darilcem.

Mitja Križančič

014
KRALJI
ULICE

foto: arhiv VZD

ZIMSKA LIGA V NOGOMETU - BALON, 2014

Kar se je začelo v letu 2013, nadaljujemo tudi v letu 2014, in to z vedno večjo vnemo. Treba je priznati, da smo, čeprav zmage še ni in je cigara, ki jo Andro namerava prižgati ob našem prvem triumfu, še vedno v ovoju, vedno boljši in bolj uigrani. Za nami je kar nekaj turnirjev in zelo težkih nasprotnikov, saj je liga, roko na srce, res močna. Mnoge ekipe imajo v svojih vrstah nekdanje reprezentante in igralce, ki so igrali pri nekaterih vidnejših klubih. Da se nismo prišli le zafrkavat, pove že podatek, da imamo vodjo Chrisa, ki je tudi ekonom, saj skrbi za vse zadeve od dresov do organizacijskih reči, imamo pa tudi selektorja Dareta, ki je stari maček kraljevskega nogometa. Poleg tega je tu tudi njegov pomočnik Davor, ki je po stažu in vnemu resnično njegova desna roka. Stalni zanesljiv golman Andro sicer res še vedno dobiva gole, a povem vam, da prihaja čas, ko bo zaklenil svoja vrata. Nezamenljivi pa so tudi: kapetan Bizi in marljivi garači Semir, Laba in Mitja (pa ne jaz). Imamo tudi okrepitev s Primorske – Željka – in ne nazadnje zelo težko klop – mene. Iz ozadja pa nas podpirajo Kralji ulice in naš predsednik Bojan, ki je žal bil poškodovan in na očetovskem dopustu. Povem vam, da bi bili z njim še veliko močnejši (zato upamo, da se kmalu tudi vrne). Na

foto: arhiv KU

kratko sem torej predstavil ogrodje tima Kraljev ulice, ki igra v ligi, vendar sem sodijo še drugi, ki ob sredah prihajajo na rekreacijo v balon. Želimo si, da bi se število žogobrcv še povečevalo, saj je znano, da obstaja kar nekaj fantov in deklet (ob sredah so seveda dobrodošla tudi dekleta), ki imajo radi nogomet in šport in bi z veseljem postali del športne sekcije Kraljev ulice –

za vse te velja: DOBRODOŠLI. Toliko za zdaj, mogoče še samo ideja za naše filmarje in radijce – v smislu kakega poročila ali oddaje ali video posnetka iz lige v balonu ... Vrgel sem vam kost v glodanje. Pa lep pozdrav do naslednjega javljanja!

Mitja Križančič

KUHA ULICA

25. 11. 2013 sem bil kot izvajalec povabljen na predstavitev pilotskega projekta Kuha ulica, ki je potekal v prostorih zavoda BoB, in to v okviru projekta Kuhinja zatiranih. Kuharski dogodek se je v prijetni družbi udeležencev začel pozno popoldne in končal v večernih urah.

Verjetno vas najbolj zanima, kaj sem kuhal? No, pa začnimo z mojim izborom oziroma menijem, ki sem ga ponudil prišlekom:

foto: arhiv KU

Predjed: sadni nasmeh jeseni

Na pladenj naložimo oprana in na kolobarje narezana jabolka in hruške. Banane ter olupljen kivi narežemo na kolobarje, dodamo krhlje mandarin in posujemo s kockicami ingverja, po želji dodamo sladkor ali pa med.

Glavna jed: kmečka pojedina na dva načina

A. Dušeno kislo zelje, polenta s popečeno koruzo na blanširanem poru, ajdovi žganci z ocvirki, pečenica, krvavica, pečenka in hrenov namaz z naribanim jabolkom in sladko smetano.

B. Dušeno kislo zelje, polenta s popečeno koruzo na blanširanem poru, ajdovi žganci z naribanim sirom, popečeno kitajsko zelje s papriko, pečeni žitni kosmiči z rahlim bešamelom in hrenov namaz z naribanim jabolkom in sladko smetano.

Sladica: palačinke s skuto in sladko smetano in kompot, pripravljen iz ostankov jabolk in hrušk

Zdaj pa še nekaj besed o projektu: Projekt Kuha ulica je v celoti namenjen ljudem v stiski, ki bi želeli pridobiti osnovno kuharsko znanje v okviru socialnega podjetništva, ljudske kuhinje in z zasluženim toplim dnevnim obrokom. Znanja, ki bi jih posameznik osvojil po zaključenem izobraževanju, bi mu nudila možnost zaposlitve v gostinstvu. Moto in smisel projekta je

foto: arhiv KU

vključevanje posameznika v družbo za boljši jutri vseh nas. Če lahko pomagamo nemu, zakaj ne bi pomagali stotim ... Za pomoč pri izvedbi kuharskega dogodka se iskreno zahvaljujem društvu Kralji ulice, ki je moj kuharski podvig tudi finančno podprlo. Vse naštetu sem pripravil za dobrih osemdeset evrov in na ta način nahranil približno dvajset ljudi.

Lepo vas pozdravljam, in dober tek!

Jože Drol

foto: arhiv KU

UNION OLIMPIJA : HAPOEL JERUSALEM

Tudi tokrat smo si Kralji uspeli ogledati sila zanimivo tekmo med domačim moštvom iz Ljubljane in izraelsko ekipo Hapoel. To je bila 1. tekma v 2. delu tekmovanja Eurocup, ki pa se ni končala, kot bi želeli kar številni domači navijači (op. p.: zbralo se jih je rekordno število v tej sezoni), saj je gostujoča ekipa tekmo dobila z 69 : 66. To je prvi letošnji poraz Olimpije v domači dvorani Stožice in šele četrty v pokalu Eurocup. Prevelika želja po zmagi in velika mera nervoze ter nezbranosti sta doprinesli k slabemu začetku, saj je izraelska ekipa v prvih devetih minutah tekme povedla z 21 : 6 ! Do konca četrtnine so Ljubljanačani uspeli znižati »le« na 7 točk razlike in v takšnem ritmu tudi nadaljevali do konca 1. polčasa, ko sta se ekipi večkrat izmenjali v vodstvu. Do konca tekme so večino časa vodili gosti, šele zadnjih 6 min pred koncem tekme je Olimpija poskrbela za nov preobrat z delnim izidom 12 : 2 in si tako pred zadnjima dvema minutama priigrala 4 točke prednosti, ki pa na

žalost niso zadostovale za ponovno zmago v »trdnjavi« Stožice. Kljub dobro odigrani tekmi je Zmajem na koncu zmanjkalo nekaj malega športne sreče in premalo razpoloženih igralcev, saj se je dvomestnega števila doseženih točk veselil le Sasu Salin. Vendar jim ni nič za zamerit, saj so ponovno pokazali borbenost. To so opazili tudi številni domači navijači, ki so svoje moštvo v ključnih trenutkih bodrili in kljub nekaterim spornim sodniškim odločitvam glasno navijali. Za dobro atmosfero so poskrbeli člani navijaške skupine Green Dragons in skupaj pokazali, da ima košarka spet posebno mesto v Ljubljani. Celoten kolektiv se zahvaljuje vodstvu KK Union Olimpija, ki je ponovno pokazalo svojo dobrodelno noto in tako petnajstim košarkarskim navdušencem iz društva omogočilo ogled tekme v živo.

S. P.

S KOLESOM V CENTER ŠPORTNEGA SVETA, 5. DEL

Iz obmorskega mesteca Methoni sem se podal proti goratemu predelu Grčije. Pot me je vodila skozi vasice in manjša mesta, kjer ponekod nisem srečal prav nikogar. Prav neprijeten je občutek, ko kolesariš skozi mesto in nikjer žive duše. Kot bi bilo vse zapuščeno – izumrlo ... Prvo takšnih mest je bil Palamas. V mesto vodi celo štiripasovnica, nikjer pa nisem nikogar srečal. Namenil sem se proti centru, zmeraj grem namreč skozi »peš cono«. Toda vse ulice so bile prazne in vsepovsod popolna tišina. Na osrednjem trgu je bilo več bifejev, a stoli so samevali. Kot v mestu duhov! Razgledal sem se in v enem izmed bifejev zagledal štiri domačine. Povabili so me na ledeno kavo. Ledena kava je v Grčiji sicer nadvse priljubljena. Lahko bi jo brezplačno pil vsak dan vsaj štirikrat. Kadar koli sem se peljal mimo kakšnega bifeja, ki ni bil povsem prazen, se je kdo zadržal za mano, naj pridem na ledeno kavo.

Fige in volkovi

Nenadoma sem se zavedel, da ob poti rastejo fige. Saj ne vem, koliko takšnih grmov sem prej že spregledal, a v možganih je kar naenkrat nekaj kliknilo in zavrl sem z vso močjo. Zapeljal sem namreč mimo figovca z nekaj zreliimi sadeži. Nikoli v življenju še nisem utrgal fige z drevesa in do tistega trenutka sem zgolj enkrat jedel sveže fige. Stopil sem do drevesa in občudoval temno obarvane sadeže. Segel sem do zrele fige in jo utrgal. Na konici peclja se je naredila majhna bela kapljica lepljivega soka. Razpolovil sem jo in se zazrl v sočno sredico prekrasnih barv. Bila je sladka in sočna! Bolj kot sem šel proti jugu, več je bilo zrelih sadežev in ustavil sem se pri vsakem grmu, ki je imel kaj ponuditi. Naučil sem se, da moram poiskati najtemnejše in najmehkejši sadeže. Tisti, bolj zreli ne puščajo več lepljivega belega soka. Sladkal sem se s figami kot še nikoli v življenju. Figovcev pa kmalu ni bilo več.

foto: osebni arhiv

Osemnajsti dan potovanja sem namreč kolesaril v goratem predelu Grčije. Tisti dan sem prekolesaril zgolj 59 km, saj sem moral na tej razdalji premagati kar 1.686 m višinske razlike. Dopoldne sem srečal gospoda na motorju, ki me je najprej prehitel, potem pa se je na poti nazaj ustavil in me vprašal, kod in kam. Ko sem mu povedal, da sem namenjen v kraj Archaia Olympia, je bruhnil v smeh: »Po tej cesti?!!« Prikimal sem. »Bog ti pomagaj.« To se mu je zdela prava norost ... Precej više sta me prehitela dva motorista na športnih motorjih. Počakala sta name malo naprej, v senci. Namenjena sta bila v Atene na glasbeni koncert. Ko sta slišala, kam jo maham in od kod sem prišel, sta se mi zgolj smejala. Nista se mogla načuditi, da sem s tem kolesom prikolesaril iz Slovenije. Neprestano sta ponavljala: »Pa to so ja gore ...« Pač nočem kolesariti v prometu. Onadva pa kot pokvarjena plošča: »Ampak zakaj v teh gorah?« »Kaj pa volkovi?« me je pobaral prvi. V trenutku me je minil smeh. »Kakšni volkovi?« Opozorili so ju, da je to območje posejano z volkovi in ponoči naj bi bilo kar nevarno. Nisem hotel verjeti in bilo bi vsekakor bolje, če mi tega ne bi povedala. Zlagal bi se, če bi rekel, da me nista prestrašila. Misli pa so mi pobegnile tudi na moje zaloge hrane. Pred vstopom v hriboviti predel sploh nisem pomislil na to, da v gorah verjetno ne bom našel trgovin. Kako mi je to lahko ušlo? Pogledal sem na zemljevid in upal, da bo v naslednji vasici kaka prodajalna. Brez hrane je ne zapustim, pa če bom moral v bifeju ali pri domačinu prositi za kruh ali makarone. Pribrcal sem do križišča, katerega levi odcep je vodil v to osamljeno vasico sredi gora. Vasica Rentina je bila namreč kakih 200 višinskih metrov nižje in pot do nje tako strma, da so me zavore komaj držale. Trgovina je bila zaprta in domačinka mi je povedala, da moram pozvoniti v gornjem stanovanju. K sreči je bila gospa doma in mi je odprla lepo založeno prodajalno. Potrošil sem 14 € in gratis dobil 2 ananasova sokova, ker jima je pred 5 dnevi potekel rok. Ko sem enega postavil na pult, me je gospa opomnila, da je datum potekel in ga dala v stran. Imela je še 3 take sokove in ko sem preveril še kak drug okus, mi noben ni odgovarjal. Odločil sem se, da bi vseeno

vzel tistega. Dala mi je 2 litra. Bolj se je bližal večer, bolj so mi po glavi rojili volkovi. Srečal sem starejšega gospoda, ki ni razumel, kaj ga sprašujem, a odločen sem bil dobiti odgovor. Postavil sem se na vse štiri in zatulil v zrak, tako kot to počno volkovi v luno. Klečeč na vseh štirih sem pogledal proti gospodu: »Problem?« Gospod se je nasmehnil in odkimal. Očitno je motoristoma nekdo zaupal preveč grozljivo verzijo, pa kljub temu nisem bil povsem pomirjen. Tudi z gozdom obdana cesta, po kateri sem nadaljeval pot, ni delovala nič kaj pomirjujoče ... Zaradi utrujenosti sem dan zaključil prej in šotor postavil ob ograji nedaleč od ceste. Kakih 500 višinskih metrov v dolino je bila vasica, ampak niti pod razno nisem bil pripravljen iti do nje. Volkovi gor ali dol. Ob šotoru sem si pripravil palico in polomljeno paleto, da bi lahko splezal čez ograjo, če bi nastopila sila. Zvečer in ponoči sem res slišal volkove, pa tudi videl sem jih. Na srečo le v sanjah.

foto: osebni arhiv

Naključja

Kot si lahko predstavljate, sem precej slabo spal, ampak še sem tukaj. Tistega dne sem izvedel, kako je s pašnimi psi orjaki ter volkovi. Peter v vasici Kavallu mi je povedal, da se tam res potikajo volkovi, a so njihov plen predvsem ovce, ki jih zato ščitijo z orjaškimi psi. Ti pa so lahko nevarni tudi mimoidočemu, kar sem tistega dopoldneva tudi sam izkusil. Na enem izmed vzponov, ki so se kar vrstili, mi je naproti pritekel orjaški pes. Že sam lajež ti nažene strah v kosti, kaj šele če taka zverina renči nate ne več kot 10 metrov stran. Ustavil sem se in vstal ter razmišljal, kaj mi je storiti. Začutil sem mravljinice.

Peter Osterveršnik

Sol in Koper:

NOVICE/STARICE

biba.koper@gmail.com

foto: osebni arhiv

Medtem ko se bo pri časopisu Kralji ulice relativno kmalu zgodila prelomnica spoštljive vrednosti in bomo v septembru izdali jubilejno 100. številko (sama sem se ustvarjanju časopisa pridružila junija 2007 pri številki 18), se na drugem koncu, tu pri nas v Istri, rojeva nova pisano-tiskana izdaja. Društvo Svit, ki sem ga v eni svojih kolumn že podrobno predstavila in nima zveze s programom Svit, čigar naloga je, da prebivalce seznanja z rakom na debelem črevesu in danki, pač pa tisti Svit, ki nudi pomoč odvisnim in njihovim družinam, je izdal prvo uradno številko glasila, ki nosi enako ime kot društvo. Torej, preprosto Svit. Pred leti so sicer že izdali tri številke časopisa, a je bilo vse skupaj bolj na ljubiteljski bazi – eden od zaposlenih je dobil idejo, nato pa so se lotili dela. Tokrat so pristopili veliko bolj usmerjeno k cilju in ta je zaenkrat, da bo brezplačnik izšel štirikrat na leto, torej enkrat na vsake tri mesece. Prva številka je verjetno takšna kot povsod. Nima še popolne identitete, zbrani material je predstavljen precej resno, grafično pa glasnik še ni izpoljen do potankosti. Kot včasih, ko so rekle stare mam'ce: »Prvo dete je vedno kilavo!« Oboje je seveda mišljeno z veliko mero naklonjenosti in pravzaprav skrbjo, saj smo novi starši in bi radi bili kar najboljši. Pri društvu so s tem v zvezi vpeljali tečaj kreativnega pisanja in verjamejo, da bodo ravno s podobnimi pristopi pritegnili svoje uporabnike k ustvarjanju glasila in da ga bodo le-ti vzeli za čisto svojega ter z veseljem sodelovali s svojimi prispevki. Konec koncev nas od strokovnih člankov loči zgolj nekaj klikov po stričku *Guglu*, težje pa je dobiti pristne izpovedi, zgodbe, doživetja samih ljudi, ki so na tak ali oni način prišli v stik z zasvojenostjo od prepovedanih drog. Idealno in tudi precej izvirno bi bilo, če bi lahko pridobili kakšno zgodbo staršev in sorodnikov teh istih fantov in deklet. Menim, da javnost še najmanj pozna ravno zgodbe, ki se plečejo izza kulis. Občutja, strahovi, boji, notranji nemir ljudi, ki imajo v družinskem krogu ljubo osebo, ki je odvisna od tega ali onega mamila. Kako se oni počutijo? Kaj oni doživljajo?

Vsekakor je začetek tu. Nova številka je pred vrati in priprave so se počasi, a produktivno pričele. »Tokrat moramo biti boljši!« je dejal eden od sogovornikov. Lepo je slišati zdravo mero samokritike, saj to pomeni, da bo glasnik resnično rasel, se razvijal in doživljal lastno evolucijo na bolje. Prav je, da vsem ustvarjalcem pri društvu Svit zaželimo veliko uspehov pri njihovem delu. Tudi podpora lahko veliko pomeni, mar ne!? Sicer pa se v Kopru v času, ko pišem te vrstice, večina nevladnikov ukvarja z razpisnimi vlogami javnih razpisov za občinska sredstva, ki jih je objavila MOK, vsako društvo pač na svojem področju. Na razpolago ni prav veliko denarja, malha je čedalje bolj prazna in tudi letos lahko pričakujemo bolj ko ne sušne dneve in sušne mesece. Župan MOK je pogosto prisoten v medijih, a žal vse pogostejše iz napačnih razlogov. Samo dve stvari prideta v poštev; bodisi se je nekdo resno spravil nadenj in mu ne da dihati, bodisi pa je tako, kot velja za večino stvari; kjer je dim, je največkrat tudi ogenj.

Mraza, ki pesti večji del Slovenije, pri nas še nismo začutili, saj imamo še vedno prijetnih 11 ali 12 stopinj. Seveda pa se lahko vse spremeni v trenutku in že jutri se lahko prebudim v ledeno jutro. Brezdomnim v naših krajih zima še ni pokazala zob, kar se vidi na njihovih obrazih. Lansko leto v tem času je bilo precej mrzlo in imeli smo kar nekaj težav s hudimi obolenji

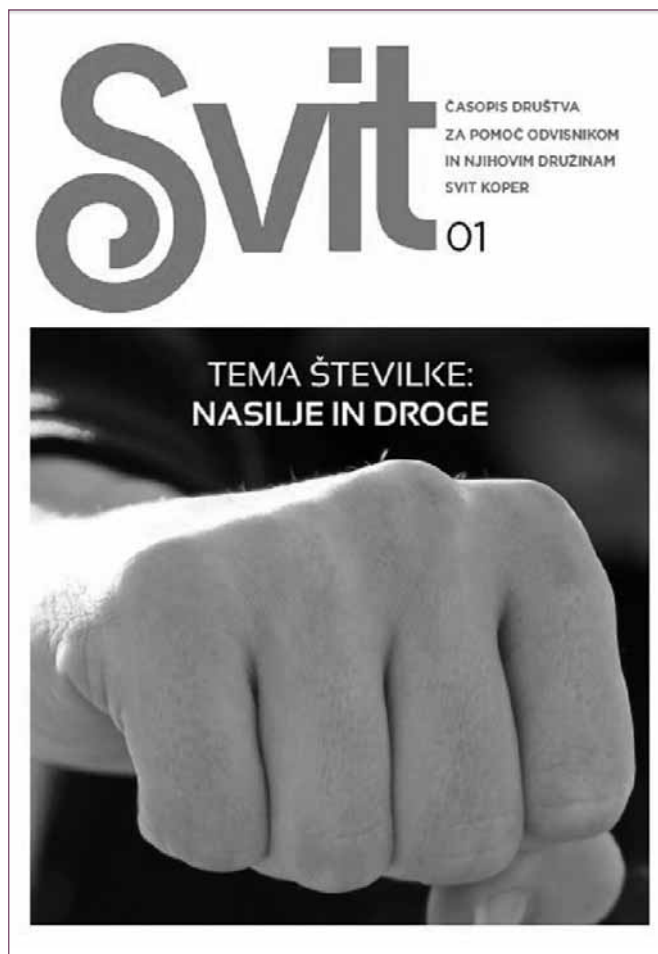

foto: Samo Novaković

brezdomnih, pripetila pa se je tudi kakšna nesreča, tesno vezana na vremenske nepravilike.

Naš dnevni center je tudi letos razveselil »Najboljši sosed« z donacijo v obliki dobropisa (80 €), tako da se bomo te dni odpravili v eno njihovih trgovin in si naredili zalogo mleka, kave, čaja, kakšne vreče piškotov in verjetno bo ostalo tudi za nakup nekaj parov toplih nogavic. Velikokrat se obračamo na razne trgovce, zasebnike in podjetja, pa nas le redki dejansko opazijo. Ravno zato toliko bolj cenimo, kadar se na naš poziv odzovejo.

V MKSMC-ju na Gregorčičevi je dogajanje pestro: kot vedno pripravljajo projekcijo filma (načeloma) vsak četrtek in vsako soboto v tednu, ponavadi ob 20:30. V marcu so napovedani štirje koncerti - vse podrobnosti najdete na dobro poznani povezavi: www.dodogovor.org.

Tokrat sem v svojo kolumno vključila novičke (čeprav ko jih preberete, niti niso več najbolj frišne zaradi zamika s tiskanjem), in sicer na željo naše redne kupke, ki si že dolgo želi, da bi enkrat prebrala nekaj podobnega. Ker kupce in kupke cenimo, jim poskušamo ustreči, če je to le izvedljivo.

Toliko zaenkrat z našega konca. Uživajte vsak trenutek dneva, pa naj je še tako mrzel, moker in hladen od ljudi,

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN ENES MUSIĆ (LASTNIK GOSTILNE IN PIZZERIJE HAM-HAM)

Enes Musić je človek, ki si zasluži veliko hvale, čeprav se le-te otepa in nerad stopi pred kamero. Pozornost je pritegnil s pobudo o brezplačnih toplih obrokih v času malic za vse osebe v finančni stiski, ki jih deli v svoji gostilni in pizzeriji Ham-Ham v Bizoviku. Več kot opazno je, da se malce čudi vsej publiciteti, ki je je bil do sedaj deležen. Videti je, da je oseba, ki se ji zdi v današnjih dneh taka poteza običajne narave in bi v našem okolju vsekakor morala biti bolj prisotna. Z njim smo se pogovarjali januarja.

KU: Nam lahko poveste kaj o sebi?

Enes M.: Sem lastnik in vodja – v teh dneh v naših medijih velikokrat omenjenega – Ham-Hama. Celo Radio Italia je bil pred kratkim na obisku, konec koncev ste tudi vi tu. V svoji gostilni delam tudi kot kuhar in natakar, sicer pa sem gostinec že celo življenje.

Zakaj ste se odločili deliti brezplačne tople obroke?

Dejstvo je, da je v naši državi vse več ljudi v finančni stiski in rabi pomoč. Sama ideja se je porodila v naši oštariji, kjer smo večkrat opazili, da si nekateri ljudje težje privoščijo malico. Tako smo se odločili, da bomo v času malic delili brezplačen obrok za vse ljudi v finančni stiski. Hrana je sveže pripravljena in za vse enaka. Na začetku smo brezplačne obroke stregli v gostilni sami, vendar se to ni obneslo.

Kako preverjate socialno ogroženost lačnih oseb?

Ljudi nikakor ne preverjamo. Hrano dajemo vsakomur, ki jo pride iskat. Izkoriščanja praktično ni, če pa smo opazili, da nas kdo vleče za nos, smo mu poleg dvojne porcije elegantno ponudili še sadje in sladico ter mu vse skupaj odnesli do avta. Vendar takšnih primerov skorajda ni.

Ali opazite kakšno razliko med populacijo, ki je v finančni stiski?

Poglejte, zadnjič je vstopil mladenič star kakih 28 ali 30 let in želel naročiti. Sam sem mu že začel naštevati našo ponudbo, potem pa dojel, da bi rad brezplačno malico. To so ljudje, ki se po videzu ne razlikujejo od drugih strank, le po finančni plati jim ne gre najbolje. Rekel bi, da je največ oseb, ki koristi našo ponudbo, starih okoli petdeset let.

Slišali smo, da ste imeli na začetku projekta težave. Je to res in kakšne?

Res je. Največja težava je bila upad prometa. Promet je padel celo bolj, kot sem na začetku upal povedati, saj mi je bilo nerodno. Upad skratka ni bil majhen. Na začetku projekta sem s ponosom delil hrano in bil mnenja, da bodo naše stranke mojo idejo sprejele pozitivno, vendar se je kar naenkrat vse začelo podirati. Opaziti je bilo, da nekatere stranke to moti, in te so nehale prihajati k nam. Hrana nam je začela ostajati in morali smo deliti tudi vso ostalo hrano, da se ne bi pokvarila. Nekateri pa so našo idejo sprejeli odprti rok in so še danes naše stalne stranke, za kar se jim zahvaljujemo. Spet tretji so slišali za našo potezo in nas prišli podpret.

Kakšen je bil razlog za takšen odziv ljudi?

Na začetku mi ni bilo jasno, kaj je narobe, saj nismo imeli nobene pritožbe čez hrano. Ta je vedno sveža in dobro pripravljena, osebje pa je zelo prijazno. Žal mi je, da moram povedati, toda hrano smo morali začeti deliti za seboj, ker je bilo nekaterim gostom lokala neprijetno in so bili mnenja, da bodo drugi mislili, da so prišli na brezplačen obrok tudi oni. To je bil tudi razlog, da smo se odločili hrano pakirati za s seboj.

foto: osebni arhiv

Ste kdaj pomislili, da bi prenehali z vašo akcijo, ste kdaj obupali?

Ne, nisem. Glejte, bili so tudi primeri, ko je recimo starejša gospa na toaleti pol ure zbiral pogum, preden je zaprosila za brezplačen obrok hrane. Vem, da nekaterim to veliko pomeni. Ravno pred dnevi se mi je zgodilo, da sem od anonimnega pošiljatelja prejel kuverto z 2000 evri, v kateri je pisalo: Ti si v ponos narodu. Sčasoma se ti bo vse povrnilo. Torej mi je nekdo poplačal za cel mesec januar brezplačnih obrokov. Upam, da se mu bom nekoč lahko zahvalil. Sam delam večkrat tudi po sedemnajst ur, da čim lažje omogočim sredstva, potrebna za nadaljevanje akcije.

Kakšni so vaši načrti za naprej?

Upam, da se bo zadeva prijela in se bo vse več ljudi odločilo ponuditi roko drugemu. Rad pa bi k sodelovanju povabil tudi razne dobavitelje zelenjave in ostalih prehramnih izdelkov. Sicer pa zgodbo počasi širim na Primorsko, na primer v dom za ostarele v Novi Gorici. Skupaj s Silvom Bezjakom in Wernerjem bomo za otroke organizirali brezplačen izlet na morje. Tja se bodo odpeljali s tremi avtobusi. Potrudili se bomo, kolikor bo mogoče.

Česa si najbolj želite?

Želim si, da bi si vsi ljudje lahko iskreno pogledali v oči brez laži.

Jean Nikolić

PA SMO GA DOBILI - 1. BREZDOMSKI KONGRES

Hmmm, kje pravzaprav začetni?

Bil je prav turoben novembrski dan slabih dvanajst let nazaj, ko smo se na moje povabilo (priznam, kriv!) srečali v naši humanitarni organizaciji tako rekoč vsi, ki smo v Sloveniji tvorili takratni »brezdomski bazen« pri delu z brezdomci. Skupaj nas je bilo slab ducat, Ambulanta PRO BONO iz Ljubljane, Zavetišča za brezdomce Celje, Ljubljana in Maribor, Škofijska karitas Koper, Štepanja vas ter mi sami, takrat še Škofijska karitas Maribor. Že tedaj je bila prisotna predstavnica Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, sedanja sekretarka Marjeta Ferlan Istinič, ter prav tako predstavnici Mestne občine Ljubljana, kar je že takrat bil jasen znak, da se tudi na državnem in določenih lokalnih tleh že zavedajo brezdomske problematike, ki je bila v tistih časih še tabuizirana in predvsem izrazito stigmatizirana. Idejo o vseslovenskem združevanju tudi na tem področju, in posledičnem prenosu znanj, dobrih praks in vsega, kar prinaša tovrstni skupni aspekt, sem dobil po tem, ko sem zasnoval in vodil tovrstni mrežni sistem na lokalni ravni, kjer so oz. smo bili združeni prav vsi, ki smo se posredno ali neposredno ukvarjali z brezdomskim vprašanjem na mariborskem področju. In če je šlo na lokalni, potem bo šlo tudi na nacionalni ravni, ni vrag, sem si rekel ... In začelo se je, ustanovili smo koordinacijsko skupino za področje brezdomstva v Sloveniji. Srečevali smo se z različno časovno kontinuiteto, včasih bolj, včasih manj, a dosegli pravzaprav vsa mesta, kjer so bili brezdomski problemi, in prav tja je naša koordinacija tudi prišla. Pred dobrim letom, ko so zadeve v naši družbi znatno stagnirale in je bil odsev razviden, in to zelo transparentno, tudi v našem brezdomskem miljeju, smo se še bolj aktivirali. Pred nami je tako sedaj že 18. redno srečanje v Kranju in še večji dokaz, da je temu intenziviranju zares tako, je Brezdomski kongres, gre za 1. brezdomski kongres v Sloveniji, da ne bo pomote, ki ga organizira taista koordinacija, sedaj preimenovana v Slovensko mrežo organizacij za delo z brezdomnimi osebami.

Le-ta je kvantitativno narasla na dobrih dvajset organizacij, ki se ukvarjamo in lajšamo brezdomski vsakdan ciljni populaciji, kar je po eni strani žalostno - da je namreč v tej naši majhni Sloveniji toliko te problematike, ki še iz dneva v dan narašča, po drugi strani pa ohrabruje, ker je vseeno vzpostavljen celostni programski okvir tudi na nivoju brezdomstva za tako rekoč celotno Slovenijo. Le tu in tam se še najde kaka siva lisa.

ŠTUDENTI BREZDOMCEM

Š.O.U.M. 1959

Kriza. Pomanjkanje. Življenje na pragu revščine. Besede, ki dandanes vse bolj odmevajo v medijih in kažejo, da stanje, v katerem trenutno živimo, ni idealno niti rožnato. Vse več je tistih, ki so se nehote znašli v veliki socialni stiski in so ostali brez strehe nad glavo. Brezdomci, ljudje, na katere po navadi pozabimo ali pa se jih celo bojimo, so tisti, ki jim bomo v Študentski organizaciji Univerze v Mariboru (ŠOUM) tudi v letošnjem marcu namenili posebno pozornost.

Na oddelku za socialna in zdravstvena vprašanja ŠOUM ponovno pripravljamo humanitarno akcijo zbiranja življenjskih potrebščin za brezdomce, ki jo bomo izvedli v sodelovanju z večjimi nakupovalnimi središči Maribora. Aktivnosti bomo izvajali tri zaporedne vikende v mesecu marcu, ko bomo na stojnicah sredi nakupovalnih središč zbirali suho, nepokvarljivo hrano, higienske pripomočke in oblačila. Zbrana sredstva bomo nato predali Zavetišču za brezdomce Maribor in Sprejemališču za brezdomce Maribor. Z zbiranjem želimo širšo

VABIMO VAS NA

1. BREZDOMSKI KONGRES,

ki ga prireja

SLOVENSKA MREŽA ORGANIZACIJ ZA DELO
Z BREZDOMNIMI OSEBAMI

Tema:

ZDRAVSTVENI, PSIHOLŠKI IN SOCIALNI TRENUTEK
PRI DELU Z BREZDOMNIMI OSEBAMI V SLOVENIJI,

namenjen za strokovne delavke/ce in sodelavke/ce na področju dela z brezdomsko ciljno populacijo
ter vsem, ki se srečujejo z ranljivimi ciljnim skupinami, ki bo

v četrtek, 6. 3. 2014, s pričetkom ob 9. uri
v Hotelu Piran.

Predavali bodo:

- ALEKSANDER DOPLIHAR, dr. med., spec. medicine dela
- JOŽICA GAMSE, dr. med., spec. psihiatrije
- asist. NNNA KOZOROG, dr. med., dipl. ing. rač. in inf., specializant nevrologije
- predstavljeni pa bodo prav tako tudi primeri dobre prakse

Tematiko samega kongresa smo v največji meri vezali na zdravje brezdomnih ljudi, saj je tovrstna stiska še prav posebej akutna in tudi alarmantna. Spregovorili bomo torej o zdravju med brezdomci, se dotaknili pogostih duševnih obolenj med njimi ter urgentnih in terminalnih stanj, prav tako pa bomo predstavili nekaj projektov dobre prakse, ki so se do sedaj izkristalizirali na tem področju. Posledično smo tako povabili predavatelje iz obeh naših ambulant za ljudi brez obveznega zdravstvenega zavarovanja, torej ljudi prakse, zvezda stalnica pri njihovem (prostovoljnem) delu znotraj obeh ambulant pa so v največji meri prav brezdomni ljudje! In kaj reči ob koncu, razen iskreno vabilo vsem, ki jih to področje zanima, da se ga udeležijo. Sam bi dodal, da nas mora voditi tudi zavedanje, da je čas, ki ga živimo, izrazito spolzek, tudi takrat, ko ni zime in ledu, in žal se ob sklopu negativnih okoliščin lahko zelo hitro iz višin tako rekoč čez noč spustiš in pristaneš, žal, tudi med brezdomnimi ljudmi.

Boštjan Cvetič

množico opozoriti na problem pomanjkanja med ljudmi, ki so se znašli v hudi stiski, hkrati pa želimo javnost spodbuditi k humanitarnosti in v ljudeh vzbuditi čut dobrotelosti.

Natančnejši termini z lokacijami izvedbe akcije so sledeči:

- petek, 7. marec 2014, in sobota, 8. marec 2014, Europark Maribor;
- petek, 14. marec 2014, in sobota, 15. marec 2014, Planet Tuš Maribor;
- petek, 21. marec 2014, in sobota 22. marec 2014, Mercator center Tabor II Maribor.

Dostojno življenje si zaslužimo vsi, tudi brezdomci. Prav je, da jim ga z darovanimi sredstvi tudi omogočimo.

Alijana Pintar, vodja projekta Zbiranje življenjskih potrebščin za brezdomce

Gostujoči kolumnist:
Matic Munc

POVRATNIŠTVO IN PREVRATNIŠTVO

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Do nedavnega sem bil birokrat v slovenskem zaporniškem sistemu, tak je bil moj uradniški naziv. Zdaj sem obsojen ter prestajam kazen hišnega zapor in prepoved opravljanja poklica. Ob tem ne bom opustil možnosti delitve besed. Pisanja in govorjenja. Zato danes nekaj vtisov štiriletnega službovanja v ljubljanskem zaporu.

Pravice in resnice ne iščite na slovenskih sodiščih, dobili boste zgolj pravnomočne obsodbe, takšne in drugačne. Nekatere vam bodo v korist in druge v škodo. Rezultat, na katerega bo Država v končni fazi pritiskala svoj pečat, je veliko bolj odvisen od povsem drugih faktorjev, kot je ugotavljanje resnice. V tem spletu možnosti najbolj izstopata vaša predhodna kaznovanost in socialni status. Stigma, ki jo dobi nekdo, ki se je že zapletel s pravosodnimi organi, je vztrajna. Določa odnos do te osebe in vzbuja kopico stereotipov v vseh, ki pridejo osebi na pot. Ko je enkrat določeno, da »njega pa že poznamo«, je realna možnost nekakšne rehabilitacije slaba. V past dodatnega sojenja že obsojenih ljudi sem pogosto zapadel tudi sam in na to nisem ponosen. Socialni status osebe je ključnega pomena tako pri kvaliteti pravnega varstva kot, ponovno, pri odnosu odločujočih do osebe. Brezplačni odvetniki, ki se niso nikoli pojavili pri priporniku in so na obravnavi svetovali napačno, pavšalno in škodljivo, niso redki. Pri tem, kakšne kvalitete bo vaše pravno varstvo, igra bistveno vlogo denar. Pravičnost sojenja žal ni absolutni pojem, temveč močno relativen. Kršenje zakonov je lastna odločitev posameznika ali skupine. Če pustimo ob strani ljudi, ki so si za svoj način življenja izbrali prestopanje meje zakona in poznajo ter sprejemajo tveganje tega, da bodo mogoče ujeti in kaznovani, je velik del tistih, ki sem jih srečal na službeni poti, to odločitev sprejelo v določeni stiski, v določenih težjih okoliščinah ... Še več, takšno odločitev so sprejeli večkrat. Ne morem mimo misli, da bi lahko pravilno preventivno in izobraževalno delo v mnogih ranljivih skupinah vsaj zmanjšalo možnost takšnih odločitev, da ne govorim o tem, kaj vse bi bilo možno narediti v procesu tako opevane rehabilitacije posameznika.

Poglejmo uradno stališče Države. Obsojenec je začasno izločen iz družbe, kar je začasna razbremenitev družbe. Omejitve svobode je opomin, kakšne so lahko posledice določenih dejanj. Po koncu izolacije te Država, kot dobra mati, ponovno sprejme v svoj objem in ti nudi vso ljubezen in zaščito. To je pravičnica za otroke. Družba ljudi, ki ni imela nobenega opravljanja s pravosodjem, recimo nekakšna tiha večina, se ob obsodbah različnih prevratnikov oddahne. Lažje živimo, če so zločinci za rešetkami in se tako počutimo manj ogrožene. Ta občutek je lažen in varljiv, saj na drugi strani v družbo ravno vstopajo ljudje, ki so svojo izolacijo prestali in jim ista družba nima kaj ponuditi. To je realnost brezpogojnega sprejemanja stigmatiziranih ljudi. Dobro deluje na papirju, zanič v praksi. Prostost, ki jo jemljemo kot samoumevno, dobi svojo vrednost v trenutku, ko nam je vzeta. To ni enostavna izkušnja in pušča

posledice. Da bi se ta izkušnja neposredno prelila v opomnik pred bodočim kršenjem zakonov, pa je pogled na človeka, ki preveč spominja na pse Pavlova. Ne gre tako. Povratništvo je socialni problem. Razlogi za povratništvo ležijo v različnih oblikah revščine in izločenosti. Bivanje, preživetje sebe in družine, okolje prijateljev in znancev, zdravje ... nekatere postavke naših življenj, ki so za mnoge običajne in za druge težko dosegljive. Tukaj se znajdemo v paradoksu, ko družba načeloma želi marginalizirane ljudi vključiti v svoje običajno delovanje, vendar konkretno naredi malo. In seveda imamo na drugi strani pripravljenost posameznika, da to tudi res naredi. Uspešno socialno delo naj bi ga srečalo na polovici te poti. Ponujamo dobre možnosti, človek jih sprejme in uporabi. Ker je odgovornost vsakega človeka za njega samega res njegova in se v ta del lastne volje ne mislim spuščati, ostanimo pri možnostih, ki jih ponuja Država.

Postpenalna skrb je v Sloveniji eno od pooblastil centrov za socialno delo. Načrt pomoči naj bi bil narejen v tesnem sodelovanju med posameznikom, zaporom in centrom. Naj bi bil, saj pogosto pomeni zgolj birokratsko kljukanje možnosti, v končni fazi pa se konča pri denarni socialni pomoči. Celostna rehabilitacija človeka je zgolj ideja. Možnosti resnične zaposlitve? Varno bivanje, mogoče v drugem okolju od znanega in nevarnega? Socialno vključevanje v dejavnosti, ki so konstruktivne? Zdravstvena oskrba, ki človeku pomaga zaživeti bolj polno življenje? In zraven ključni ljudje, ki bodo posamezniku ob njegovi motiviranosti res pomagali. Ključni ljudje bi morali imeti stik z življenjem. Z resničnim življenjem in ne bajkami v literaturi. Ko zapišem »moralik«, to tudi resno mislim, podobno kot resno mislim, da jim mora biti delo z ljudmi blizu in morajo imeti določeno mero empatije. In čez vse to tudi znanje. Čeprav v resnici v Sloveniji ta trenutek ni na pretek možnosti za postavljanje na noge, te še vedno obstajajo. Treba jih je poiskati, povezati in uresničiti. Kot sem že zapisal, seveda ob motivaciji posameznika. Ključni človek naj bi obsojenca jemal kot Človeka, kot individualno osebo s svojimi posebnostmi in značilnostmi. In ne kot številko v spisih.

Sisteme tvorijo tako pravila kot ljudje. Pravila so lahko včasih nerodna in toga, kar lahko ljudje s svojim osebnim pristopom in znanjem nadgradijo in iz tega nastanejo zgodbe z dobrim iztekom. Nič pa nam ne bi pomagal čudovit in fleksibilen sistem, če bi ga morali uresničevati togi in rigidni ljudje. Kje smo torej? Že nekaj časa smo v stanju togega sistema togih ljudi. Ob naslednji statistiki bomo lahko spet premetavali stolpce števil zaprtih, njihovih demografskih podatkov, prezasedenosti zaporov in druge gole podatke. Vsebinska dela z ljudmi, ki naj bi bila esenca resnične rehabilitacije, če ta obstaja, pa bo očitno še nekaj časa neobdobja potreba pri odločujočih na področju zaporov.

foto: osebni arhiv

Pamflet:

**IMAM SVOJE MNENJE,
PA SE Z NJIM NE STRINJAM**

SLOVENSKA MOKRA SUBKULTURA

Smo eni izmed prvih v Evropi po potrošnji alkohola in po samomorih. Predvsem prednjačijo in želim, da se odcepijo, naši sonarodnjaki s Štajerske, saj spišejo liter žganja že za zajtrk. Srčno jim želim, da se odcepijo in združijo z zgornjo Štajersko. Naj uredijo dualizem: parlament v Mariboru in vlado v Gradcu. Tam še nisem bral svojih pesmi, ampak ko bom imel to priložnost, bom iz lojalnosti naročil Laško.

Predvsem Zasavje je raj za psihiatre – ne vem, zakaj zapirajo rudnike. Medicina je tam zelo zanimiva.

Skupina Laibach je dobila nagrado PREMOG, vendar jih cenim, ker so postavili Zasavje na turistični zemljevid Evrope. Angleži zdaj ne hodijo več toliko na Bled, temveč raje gledat Kum, Čebine, spomenik Janezu Drnovšku, kjer polagajo cvetje. Laibach so že zgodovina svetovne konceptualne umetnosti, o njih kroži vic: vnukinja in dedek gledata televizijo, pa vnukinja vpraša dedka, ali so Laibach iz veselja ali iz znanstvenofantastičnega Spielbergovega filma, ker so tako grozni. Dedek reče: Skoraj, so iz Trbovelj. To je zanje kompliment.

Nekaj najboljšega je avtobusna proga Zagorje–Hrastnik. Če zmanjka alkohola oz. denarja za pivo in druge opojne substance, ukradejo avtobus Integral Zagorje in računajo ljudem za karte. Ne vem, zakaj bi gledali ameriške filme, če imamo tu dovolj realnosti. Ukradli so policijsko vozilo in se malce zapeljali po prelepih zasavskih hribih. Še vedno ne vem, zakaj zapirajo rudnike, saj je potem še večja gospodarska kriza. Ugrabljali so bosanske delavce iz socialistične republike Bosne in Hercegovine in jih odpeljali v bratsko republiko Slovenijo na začasno delo. Zakaj toliko Bosancev? Ker je pisalo Trbovlje, oni pa so mislili, da piše tamo bolje.

Če obiščete Zasavje, vam priporočam obisk srbske restavracije Lazavac. Če pa ste močnejše postave, pa gostilno Flere ali pa pojdite na Sveto Terezijo – tam se lahko tudi brezplačno pretepete. Vse to iz zanesljivih virov.

Črtomir Clonsky

SMETARJI SO LENUHI. DELO JIM SMRDI.

N2

Tanja San in Ista:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

NIMAM MOTIVACIJE, DA TI POKLONIM ČRKO.

NIMAM MOTIVACIJE, DA KIND ABSTRAKCIJO TI POŠLJEM.

NIMAM MOTIVACIJE, DA NAPIHNEM TI BALON.

ZATO OVIJAM SE V MOLK.

ISTA

NIMAM MOTIVACIJE.

RIBE SO V TEKU IN POSRAN GOLOB.

NA BICIKLU NESREČA S SNEGOM.

BALON NAPIHNEM POLETI.

LJUBEZEN BO POLETELA Z NJIM.

VSEENO TE LJUBIM.

MOLČEČA MOJA. MOLČEČA JAZ.

Kraljevi recenzor:

LA TRAVIATA, SNG Opera, 17. 1. 2013

Traviata, ena najbolj znanih Verdijevih oper, je navdušila polno dvorano SNG Opere. Ta je bila napolnjena s čustvi, dihala je z Violetto, čutila njeno veselje, bolečino. Celo umirala je z njo. Seveda se prehitavam, zato pojdemo po vrsti. Dvorana Opere je bila – kot že rečeno – polna, ljudje v veselem pričakovanju in potem se je začelo: najprej uvertura, zavesa se razpre in zgodba nas popelje v svoj svet. Traviata je sicer sestavljena iz štirih slik in treh dejanj, v prvem se spoznamo z glavnimi osebami. Violetta je kurtizana, najlepša v mestu. Po bolezni priredi zabavo, na kateri spozna plemiča Alfreda, ki je zaljubljen vanjo. Ljubezen ji prizna in jo prepriča v skupno življenje na deželi. V drugem dejanju Violetta proda nekaj svojega premoženja, da bi lahko še naprej živela na deželi. Med Alfredovo odsotnostjo jo obišče njegov oče. Čeprav je nad njo navdušen, jo vseeno prosi, da zapusti Alfreda zavoljo njegove hčerke, saj bi ta zaradi Violette namreč izgubila ugled. Violetta vsa nesrečna privoli ter odide na zabavo, kamor pride z baronom. Baron ji prepove vsakršen kontakt z Alfredom. Oba igrata igro na srečo in Alfred se kot zmagovalec pohvali, da bo Violetto odpeljal s seboj. Posvari ga pred dvobojem, on pa jo javno osramoti, saj ji priigran denar vrže v obraz. Alfredov oče se mu zato odreče. Toda Violetta Alfredu vse

022
KRALJI
ULICE

PAVLA NAD PREPADOM, SMG

Skubic (scenarist) – kapo dol! Pograjc (režiser) – moj poklon! Igralci – ovacije s strani gledalcev so bile 100 % iz srca. Tako bi lahko v enem stavku opisal vso predstavo. Če pa bi se želel poglobiti, bi lahko napisal kar celo knjigo. Ni kaj. To je preprosto predstava, ki jo je treba videti in doživeti. Adrenalinska scena ali plezalna stena na Pograjčev način in igra, po moje ogromen fizični napor in močan tekst. Hudič! Saj to preprosto ne more biti res. Kako dobro so igralci vse to ukalupili v eno celoto. V en sam planinski ples. Ples? Ja, v glavi sem ves čas imel vizijo, da je alpinizem velik in naporen ples – to sta v tej predstavi pokazala Pavla Jesih in Jože Čop. Pa vendar, komu je bila ta predstava pravzaprav namenjena? Komu je bila piedestal spomenika? Jesihovi, Čopu, Zaplotniku, Šraufu ali partiji, zblojenosti povojnega časa – ali pa kar vsem?! Prepričan sem, da je Pograjc spet prekosil samega sebe. S tako

RIGOLETTO

16. 1. 2013 smo si ogledali opero Rigoletto v treh dejanjih, avtorja Giuseppeja Verdija, v izvedbi režiserja in scenografa Detlefa Soelterja in dirigenta Loris Voltolinija. Zgodba govori o grbastem dvornem norčku Rigolettu, ki se na zabavi posmehuje staremu grofu, ki mu je lahkoživi vojvoda zapeljal hčerko. Grof prekolne dvornega norčka, ki ima tudi sam hčerko Gildo, vendar jo skriva pred očmi dvorjanov. Vojvoda se naključno seznani z Gildo in jo z besedno zvijačo omreži. Dvorjani Gildo ugrabijo, misleč, da je Rigolettova ljubica, zato jih prosi, da mu jo vrnejo, in prekolne dvorjane. Da bi se maščeval nad vojvodo, ki mu je zapeljal hčer, najame celo ubijalca. Toda nesrečna in zaljubljena Gilda se žrtvuje in umre namesto vojvode. Ko Rigoletto najde umirajočo hčerko, spozna, da se je grofovo prekletstvo uresničilo. Osebo mi je bila predstava zelo všeč in jo priporočam v ogled.

Andrej Pugelj

foto: Darja Štravs Tisu

oprosti, ljubezen pač oprošča, vztraja pa tudi pri tem, da ga ljubi. V tretjem dejanju Violetta osamljena umira, vendar jo razveseli novica, da k njej prihaja Alfred. Zaveda se, da je prepozno. Ob snidenju sta oba ljubimca brezmejno srečna, Violetta za kratek čas celo pridobi na moči, nedolgo zatem pa umre. Zgodba je nabita s čustvi in se zato zdi brezčasna. Solisti so odlično opravili svoje delo in nas v celoti prepričali.

Cloudgagas

foto: Peter Uhan

ekipo, ki je postavila Pavlo nad prepadom, ni nobenega dvoma.

Taubi

foto: Darja Štravs Tisu

IGLU IMPRO SHOW + SHAWN KINLEY (CAN), SITI TEATER

Improvizacijska komedija v angleškem jeziku je bila res izjemen dogodek. Zame, kot ljubiteljico stand up komedije, je bila predstava kot redka sladica, ki jo je težko najti. Smešno in smešno. To opisuje predstavo, v kateri je blestel Shawn Kinley. Pozna se mu, da je v tem vešč in uspešno je sodeloval tudi v primerih, ko se je angleščina spremenila v slovenščino. Zanimivo

bi bilo videti Juša Milčinskega, Petra Frankla in Vida Sodnika v svoji predstavi, saj morajo blesteti.

Predstava se sicer začne s tako imenovanim ogrevanjem, kjer vsakdo izmed nastopajočih s pomočjo občinstva izbere teme, na katere potem izvede komično situacijo. Nato vsak posebej vstopi v vlogo režiserja. Najprej razloži situacijo in potem ostali improvizirajo, kakor vedo in znajo. Končni rezultat je vedno val smeha. Scena, ki je bila občinstvu najmanj všeč, izpade. Ko na koncu ostane samo ena, se ta odvije do konca.

Zaključek sklence skupinski ples oziroma hoja po odru v stilu Robina Williamsa iz filma Društva mrtvih pesnikov.

Predstava je res unikatna in zabavna. V Sloveniji tovrstnih, ki ti dajo misliti in te zabavajo hkrati, na splošno manjka. Manjka nam smeha do solz in smeha na svoj račun.

Cloudgagas

023
KRALJI
ULICE

SLOVENSKA MUSKA OD A DO Ž, CANKARJEV DOM

Dobili smo prvi Leksikon slovenske muske, katerega avtorji so Lado Bizovičar, Gašper Konec in Jure Karas. Prvo omenjena sta jo tudi uspešno promovirala na odru.

Oba sta blestela in nas prepričala, da pesem, ki jo sicer dobro poznamo, lahko zapojemo v čisto drugem stilu ali s popolnoma drugačnim besedilom. Kar nekajkrat je na oder prišel Miha Debevc, svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko. Svoj talent mu je po velikem trudu tudi uspelo pokazati. Moram sicer priznati, da nisem velika ljubiteljica slovenske glasbe in to ne glede na zvrst, obdobje ali izvajalca. Če povem po pravici, mi 99 % naše glasbe ni všeč, pa vendar me je predstava od zasnove do izvedbe čisto navdušila. Vse pesmi so iz Ladovih in Gašperjevih ust zvenele odlično, Lado je na momente zvenel celo tako kot pevci, ki pojejo originalno pesem. Mene je v celoti prepričal in vsega je bilo še prehitro konec. Ne razumite me napak. Predstava je trajala dobro uro in pol, toda jaz bi še. S tem se je strinjala celotna dvorana, saj je kakih 1400 ljudi ploskalo in ploskalo. A Lado se ni dal, nagnal nas je domov.

Vsakemu, ki bi se rad od srca nasmejal in hkrati užival ob zvokih

foto: Miro Majcen

glasbe, ogled toplo priporočam. Več pa vam ne povem, oglejte si sami. Zagotovo boste uživali.

Cloudgagas

V VRTINCU ZABAVE: 47 RONIN

V ponedeljek se nas je nekaj zbralo na Bavarcu, nekaj pa pred Kolosejem. Zbrali smo se zato, ker nam je Kolosej prijazno podaril 10 kart za ogled filma po naši želji. Odločili smo se za film 47 ronin, čigar zgodba temelji na resničnih zgodbi o 47 bojvniki, samurajih, ki so po izgubi svojega gospodarja postali ronini. Bili so obsojeni na izgon in izgubo statusa samuraja ali osebnega stražarja – bojvnika svojega gospodarja, ki ga je zlobna čarovnica uročila, da je napadel sina Šogana, največjega gospodarja celotne starodavne Japonske. Med njimi je bil tudi mešanec, ki ga je igral Keanu Reeves, za katerega so menili, da so ga vzgajali gozdni demoni in naj bi zato imel nadnaravne moči. Da pa malo skrajšam: bilo je veliko akcije, scene so bile neverjetne, tipično japonske z njihovimi običaji in častmi iz kodeksa bojvnikov, imenovanega Bušido. 47 roninov se je pač zbralo, da bi maščevali gospodarjevo smrt in obenem rešili njegovo hčer, ki jo je želel morilec poročiti. S tem bi zasedel še več zemlje in imel še več moči. V boj so šli ravno tistega dne, ko je potekal poročni dan. Boji so neverjetni, med njimi tudi nekaj

foto: Zvezda

čarovništva in nadnaravnega. Večina je bila nad filmom navdušena, še enkrat pa se zahvaljujem Koloseju za podarjene karte. Nadejamo se še več ogledov dobrih filmov v Koloseju – vrtincu zabave.

A. Gashi

foto: osebni arhiv

Izza rešetk:

PRIMER SLABE PRAKSE

024
KRALJI
ULICE

Zaskrbljujoče ekonomsko-socialne razmere so kot posledica recesije najbolj prizadele marginalne družbene skupine, saj imajo predstavniki teh glede na stanje v državi še manjše možnosti za dostojno življenje. Zaskrbljujoče je dejstvo, da se vsesplošna deprivacija kaže predvsem pri mladih, ki so deležni minimalnih možnosti in priložnosti za delo, izobraževanje, načrtovanje družine. Posledično takšno stanje vpliva na njihovo motivacijo, brez te in usmeritve družbe pa mladostniki ne zmorejo slediti svoji viziji, zapadejo v apatijo in v skrajnih primerih v kazniva dejanja, ta pa jih pripeljejo naravnost v zavod za prestajanje kazni zopora – ZPKZ. Zgodba priča o enem takih primerov, ki so, žal, del današnje stvarnosti. Blaž izhaja iz povsem povprečne, urejene delavske družine; oba starša sta zaposlena, je starejši od obeh sinov v družini. Ko je bil deček, je bil oče nanj ponosen, saj je kazalo, da mu učenje ne bo predstavljalo nikakršnih težav, osnovno izobraževanje je zaključil z odliko in brez posebnega napora. V prvem letniku srednje šole pa se je zataknilo. Blaž je naenkrat ugotovil, da ga je začelo zanimati preveč stvari, in vse bolj kot učenje, ki ga ni bil vajen. Dneve in večere je prebedel za računalnikom, saj je očeta z lahkoto prepričal, da spletne aktivnosti potrebuje za šolske naloge, mama pa mu je brezpogojno zaupala, kajti njegove ocene so bile še vedno dobre, ne več odlične, a za starša sprejemljive. Sam je sicer opazal, da mu resnično življenje nekako polzi skozi prste, toda ni opazil razlike med sabo in sošolci, ki so ravno tako praktično živeli z internetom. Tako se je vsaj njemu zdelo, glede na pogovore, ki so jih imeli med odmori. Na začetku drugega letnika je Blaž naletel na zanimiv forum, ki je vabil vse, ki bi radi v kratkem času in brez posebnega

truda veliko zaslužili, in kar je zanj bilo bistvenega pomena, brez visokega vložka v igro. Pogoji so bili kontinuirani manjši denarni vložki, ki naj bi se vsaj petkratno obrestovali. Takoj se je registriral, saj je bila ponudba izjemno mamljiva, Blaž pa bi v rekordnem času, še pred vozniškim izpitom, prišel do sanjskega avtomobila, takega, po katerem je hrepenel. Nakup si je določil kot prioriteto življenjsko nalogo. Ker sam ni imel veliko denarja, je igro predlagal sošolcu in skupaj sta začela vlagati v en avto; računalna sta, da ga lahko prodata in si potem kupita dva cenejša, nadaljevala bosta z igro, spet zaslužila in tako dalje. Na forumu so ju sprejeli z odprtimi rokami, bili z njima posebno prijazni in jima dajali napotke, kako igrati čim dlje. Tako sta nič hudega sluteč nakazovala na določen račun vso žepnino, saj ima želja po avtomobilu pač svojo ceno. Tako sta nekaj tednov nakazovala žepnino na ta določen račun in vročično čakala dan, ko bosta na zaslonu med izbranimi vlagatelji zagledala svojo kodo. Toda tega niti po treh mesecih nista dočakala. Denar pa sta morala nakazovati vsak teden in vložek je bil sčasoma višji. Ker denarja nista imela, sta se odločila za manjše tatvine; najprej sta se v šoli osredotočila na mobilne telefone sošolcev, tablične računalnike in vrednejše predmete, pozneje pa so se njune akcije sprevrgle v večje; vlamljanje v avtomobile, saj sta imela stalnega odjemalca za naropano blago. Po nekaj mesecih so ju prijeli na delu; oba sta pristala v zaporu za mladoletnike in takrat je Blaž spregledal. Dal si je besedo, da ne bo nikoli več storil nič podobnega. Pa se je motil. Ker je bilo kaznivo dejanje le v kategoriji tatvin, brez nasilja, je bil sorazmerno hitro pogojno odpuščen. In neprilagojen. A spremenjen. Najbolj zato, ker mu starša nista več verjela in ker so se ga

Laura Ličer

sošolci izogibali; slednje je bilo zanj tako boleče, da je zamenjal celo šolo. Domače okolje pa ni bilo nikoli več takšno kot prej. Oče se je z njim le redko pogovarjal, mama pa je vse svoje upe polagala v mlajšega brata. Nekoč, v četrtem letniku, se je v razredu na novi šoli zgodila tatvina; izginil je mobilni telefon, strokovna delavka, ki je bila seznanjena z njegovo preteklostjo, pa je, sicer res po ovinkih, a vendar pokazala nanj in mu dala jasno vedeti, da je osumljen. Čeprav ni bil kriv, je breme preteklosti in družbene odgovornosti začutil tako žgoče, kot da bi bil telefon zares izmaknil. Še več. Bilo mu je težje, ker se mu je ob tem godila krivica. In kaj naj, poklical je nekdanjega sošolca – saj mu je ta edini brezpogojno verjel. Ker ga je poznal. Verjel je, da tega ni storil, a da bi z lahkoto, in tudi bo, če bo imel dovolj razlogov za to. Duševna bolečina je pogost vzrok, da človeka s spodkopano samozavestjo in nizko samopodobo pahne v zločin. Tako sta nadaljevala s krajami, ki so postajale čedalje bolj drzne in nasilne. In znova pristala v zaporu, tokrat za polnoletne.

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

LJUDSKA KUHA - GOBOV NARASTEK

Sestavine:

1/2 kg svežih šampinjonov
200 g ribanega sira (trapist)
100 g koruznega zdroba
4 jajca
1 čebula
3 stroki česna
sol, poper, peteršilj ...

Priprava:

Gobe narežemo na tanke rezine, čebulo, česen in peteršilj prav tako narežemo na

drobno, dodamo razžvrkljana jajca, nariban sir, koruzni zдроб, sol in poper ter vse skupaj dobro pretlačimo in zmešamo. Maso vlijemo v namaščen vroč pekač in pečemo v pečici na 200 stopinjah približno pol ure. Po želji lahko zamešamo še jajce in kislo smetano ter zmes prelijemo na vrh in pečemo dodatnih pet minut, da se naredi skorja.

Ljubiša Šordjan - Luka

foto: vir internet

foto: osebni arhiv

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

DRŽAVA AD HOC BREZDOMCEV?!

Narava je ponovno pokazala svojo moč in kot že velikokrat dokazala, kdo je zares pravi in edini gospodar zemeljske oble, pa seveda tudi Slovenije. Tega si morda kdo celo ne bi rad priznal, kot tudi ne dejstva, da ta surova moč niso različni lobiji, babice in dedki, tete, strici in nečaki iz ozadja ter ostali sosedji, ki jih radi prištevamo v ta kontekst.

Ta ista narava je bila do sedaj namreč vedno zmagovalka in prav strah nas mora biti dneva, saj je transparentno, kaj pravzaprav sledi. Pobrala je vsa tri odličja iz zmagovalnega trona in še vedno se je znala ter zmogla obraniti nad vsemi neumnostmi, ki smo jih njej ušpičili. Najprej nas ovije v poletno zimo in nas uspava, nato nas zaledeni, ožledi, zlomi ...

Morda nas spoznanje o naši šibkosti prešine le ob tovrstnih katastrofah, ko je račun že izstavljen, davek in tovrstni pribitek pa izrazito visok in nesorazmeren. Gledano skozi prizmo države z dvomilijonsko populacijo gre definitivno za prav poseben davek, pa recimo, da je to svojevrstni nepremičninski davek, ki ga zakonodajalec ni formalno in nomotehnično uredil. Pravna praznina!

Pečat moči narave, žal ponovno preizkušan pri nas, sploh če se spomnimo vseh ujm, ki so nas doletele; tja od poplav v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, se tako in drugače ponavljajo v različnih oblikah, če ob tem sploh ne omenjam potresa v daljnem letu 1974, ki je pustošil po Kozjanskem.

Očitno torej tako in drugače živimo na zelo nemirnih, negotovih tleh. Japonska kot dežela velikega potresnega tveganja to bitko bje na preventivni ravni s številnimi varovalnimi mehanizmi, Slovenija pa žal venomer zgolj na kurativni ravni. Res je, da včasih tovrstna preventiva celo ni mogoča. Morda bi vseeno veljalo razmisliti o zgodovinskih pripravljalnih akcijah NNNP (nič nas ne sme presenetiti)! Vsa draga, morda tudi precenjena, in hkrati izrazito sofisticirana tehnologija je tokrat odpovedala kar presenetljivo hitro in tudi varovalni sistemi v smislu »akumuliranega varstva oz. hranilnikov energije« niso bili v nikakršno pomoč. V ta kontekst sodijo tudi vremenske napovedi, ki tudi niso bile dovolj natančne in so vremensko rešitev zamaknile za kakšen dan. A dan brez energije zna biti zelo dolg!

Narava nas je v trenutku postavila nazaj, kamor ona ocenjuje, da nam je mesto, predvsem na komunikacijski ravni. Odpovedali so tako stacionarni kot tudi mobilni telefoni in komunikacija se je prenesla na nivo človeka. »Facebook sistem«, če lahko temu tako rečem, se ni obnesel, zato pa se je obnesla ustna ter predvsem jasna komunikacija. Manj kot je bilo komunikacijskih шумov, bolj je bila temu primerna pomoč ter hitrost le-te. Verjamem, da so se v tej komunikaciji najbolj znašli pripadniki srednje in starejše generacije, ki še vedno pomni pristnost tovrstnih komunikacij in ne skrivanj za hard ter software tehnologijo.

Tovrstne katarze, ki smo jim priča in ki jih v največji meri prenaša majhen in običajen državljan, tokrat na kakšni oddaljeni kmetiji, bodo prav gotovo ponovno »osvetlile«

določene nove in predvsem stare poti komunikacije oz.

komunikacijske poti in kanale. Morda bi bila in bo ta staro-nova komunikacijska pot tudi dobra in pravišnja pot ter primer dobre prakse za naše odločevalce, ki mnogokrat ne slišijo ali nočejo slišati ljudi, državljanov, svojih volivcev.

Slovenija in mali Slovenci smo bili vedno izrazito humanitarni narod, ki je reševal tudi tisto, kar bi morala urediti država.

Tudi tokrat verjamem, da je že in bo tako, čeprav je tovrstna katastrofa in spopad z njo na osnovni ravni v rokah profesionalno izurjenega kadra. Ta dela kvalitetno in strokovno ter tvega tudi svoja življenja, kar mnogokrat preslišimo. Gre za poklicne strukture, ki tvegajo življenja, a hkrati že vrsto let sami bijejo plat zvona. Predvsem zaradi njihove podcenjenosti v smislu socialnih stanj, posledično tudi njihovih družin, saj je plačilo za njihovo delo minimalno. S tem mislim predvsem na gasilce in pripadnike Slovenske vojske. Njihovega glasu se ne sliši, še manj pa upošteva, da o prostovoljnem delu sploh ne izgubljam besed!

Zanimivo se mi je zdelo včerajšnje razmišljanje enega izmed mojih uporabnikov, ki je zavzel stališče, da imajo tudi gozdovi in drevesa dovolj črnega plenjenja in nenehnega izropavanja ter posledičnega sekanja za nizko ceno. Vrednost lesa - zanimivo - v trenutku poskoči, ko je naložen na kamione, in tedaj »se prelevi« v les tako rekoč vrhunske narave, seveda ko pride v kako - nam bližnjo - državo. Cinična je ugotovitev, da je narava sama opravila delo in nalogo države, uradnikov, inšpektorjev, gozdarjev ...

Sam bi se ob tem spomnil definicije brezdomca, ki ga je postavila Organizacija združenih narodov in ki je brezdomce opredelila zelo univerzalno. V definiciji je poskušala zajeti najrazličnejše oblike brezdomstva in brezdomce opredelila kot tiste, ki nimajo doma in ki živijo na prostem ali v začasnih zavetistihi ali v gostiščih, ter tiste, katerih domovi ne ustrezajo osnovnim merilom glede: ustrezne zaščite pred naravnimi pojavi, dostopa do čiste vode in sanitarij, dostopnih cen, zavarovanosti posesti in osebne varnosti, možnosti zaposlitve, izobraževanja in zdravstvene oskrbe.

Predvsem nazadnje zapisana merila človeškega dostojanstva v 21. stoletju so se ob zadnji naravni katastrofi sesula kot domine. Za tiste nesrečnike (glede na podatke iz včerajšnjih medijev je govora o dobrih 10 % slovenskega življa) smo (bili) država brezdomcev.

To je nov dokaz pragmatičnemu reklu, ki se je v zadnjem desetletju jasno izkristaliziral v našem družbenem prostoru in govori o tem, da nikoli do sedaj nisi lahko tako hitro postal brezdomen kakor v teh noro hitrih časih, ki jih živimo oz. v katere smo potisnjeni. Izstop po naravni poti ni mogoč. Pospešek v to smer je v teh zimskih dneh dodala še sama narava, očitno se nas je tudi ona naveličala in nas venomer znova preizkuša ... Obdala nas je v ledeni, za mnoge ad hoc sicer, a vseeno brezdomni oklep.

PODPIRAM!

Prodajalec Arber je o sebi povedal:

»Časopis prodajam štiri mesece. Nimam stalnega mesta, prodajam po dogovoru na različnih ulicah. Jože je moj kolega, ki velikokrat kupi revijo od mene. Občasno mu časopis podarim, ne glede na to mi vedno da za kak sendvič.«

Kupec Jože je o Arberju povedal:

»Arberja poznam že veliko let, skupaj sva hodila na srednjo šolo. Zaradi trenutne socialne stiske je ostal na cesti. Časopis redno kupujem od njega, ker je prijazen in ker vem, da gre denar v prave roke (za prenočišče in hrano).«

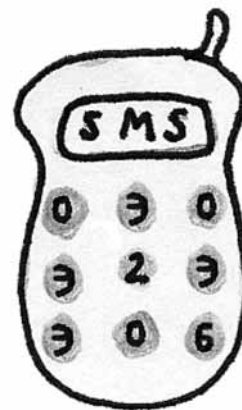
Pripravila Klavdija Krapež

026
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POSLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

02. 01.>> Z vnukinjo redno bereva Kralje in so nama zelo všeč. Posebna zahvala gre ustvarjalcem, med njimi zagotovo Bibi, ki piše za naše konce. Prodajalec 348, od katerega vedno kupim, pa mi vselej polepša dan. Katarina Pegan

07. 01.>> Všeč mi je uvodnik. Sem prebrala tudi vse drugo. Želim vam vse dobro ter prodajalcem predvsem veliko zdravja, da bi zmogli pogumno skozi življenje in si ustvarili prijetne dni po najboljših močeh. Težko je brez doma in denarja, sem izkusila tudi jaz, verjemite. Imate tudi boljši papir. Ste res pravi kralji. Voščilo velja za vse dobrosrčne brezdomne člane, ki pogumno kljubujejo življenjskim problemom in so vredni vsega spoštovanja, ker se trudijo po najboljših močeh. »Umetnost je cveteti, kjer si posajen.« Nives Ogulin

29. 01.>> Živjo, rad bi pohvalil prodajalca s številko 100 (Boštjan Munda – op. uredništva), mi je prav hudo, da ga nisem vprašal po imenu. Na Tromostovju mi je ponudil odlično revijo. Res v redu človek, s katerim bi se dalo dobro sodelovati. Ni bil vsiljiv, zelo prijazen, fajn za debatirati. Upam, da se še kaj srečava, Jani

30. 01.>> Zelo se zahvaljujem št. 59 (Armin Šabič – op. uredništva), da mi je pomagal nesti vrečo do avta. Alja

01. 02.>> Živijo, časopis KRALJI ULICE kupujem pri različnih prodajalcih in res moram prav vse pohvaliti za njihov trud in prijaznost. Z zanimanjem prebiram objavljene zgodbe in jih delim s svojimi prijatelji, ter spodbujam, da tudi oni prispevajo k še boljši prodaji. Pohvale seveda tudi uredništvu in le tako naprej z dobrim delom! Lp, Jana
P. S.: Prodajalcu št. 458 (Ljubiša Šordjan - Luka, op. uredništva), ki prodaja pri Hoferju na Škofljici, pa še posebej HVALA, ker res lepo pozdravlja in s to gesto zagotovo lepša dneve! Želim mu, naj bodo ti čim lepši tudi zanj!

10. 02.>> Pohvale prodajalcu 381 (Darko Rupič - op. uredništva) pred Mercatorjem na Bevkovem trgu. Vedno dobre volje, vedno nasmejan. Lep dan mu želim, Maja

KO SE ZNAJDEŠ NA ZAPRTEM ODDELKU PSIHIATRIJE

(KAJ SE MI JE DOGAJALO MED ŠTIRIMI STENAMI, KO SEM BILA TRI DNI ZAPRTA V PSIHIATRIČNI BOLNIŠNICI), ZADNJI DEL

MOJ ODHOD

Ker sem ob prihodu podpisala, da se strinjam praktično z vsem, kar bodo z mano počeli, in ker je bil vzrok mojega prihoda napačno interpretiran, nisem mogla oditi z oddelka kadar koli ali po svoji volji. Takoj drugi dan, ko sem izrazila željo, da bi rada šla ven, saj po mojem mnenju ne sodim na psihiatrijo, sem izvedela, da bom odpuščena zgolj na osnovi odločitve civilnega sodišča. In še to na lastno odgovornost. Pred prihodom sodnika sem bila živčna, saj se mi še nikoli ni zgodilo, da bi o zame tako osebni odločitvi odločal nek tujec, ki me sploh ne pozna. Tretji dan na oddelku, dopoldne, sem dobila informacijo, da prihaja sodnik. Ko sem se v pižami živčno sprehajala gor in dol po hodniku z glasno škripajočimi nerodnimi cokli, sem zagledala procesijo. Iz dvigala je na oddelk prispela gruča petih ljudi. V oblekah, kravatah, s kovčki in sončnimi očali. Kot iz filma. Po kar konkretnem čakanju sem bila povabljen v jedilnico, kjer so me zaslilišali in nato odločili o moji nadaljnji usodi. Vsa tresoča sem se usedla na ponujen stol. Prisotni so bili gospod sodnik, še en moški, ki je bil odvetnik in naj bi branil moje interese (tako mi je bilo vsaj sporočeno na licu mesta), poleg tega pa moški, ki mi je izmed vseh še najbolj vzbujal strah in predstavljal grožnjo, da odločijo, da ostanem zaprta. Bil je sodni izvedenec-psihiater, pa še Štajerc za nameček. Eden izmed ta zajebranih Štajercev. Poleg treh moških je bila prisotna še ženska, za katero ne vem, kaj naj bi počela oz. kakšna je bila njena funkcija. Potem je bila tu še tipična tajnica, ki je po nareku g. sodnika natipkala zapisnik. Pogovor s to bizarno gručico je bil zame zelo stresen. Večino časa sem bila živčna, nemirna, solzna in skoraj ves čas na robu joka. Štajerski psihiater mi je med drugim rekel, da nikakor nisem sposobna opravljanja svojega bodočega poklica, učenja. Nesposobna za delo, s katerim imam že leta prakse s solidnimi rezultati, ob čemer lahko trdim, da sem v preteklosti z dobrim pedagoškim delom marsikaj ustvarila. Njegova izjava me je zapekla do dna duše. Po koncu zasliševanja sem v kadalnici še kake pol ure kronično prižigala eno za drugo in čakala na njihovo odločitev.

Odločili so, da lahko s tem trenutkom zapustim oddelek, saj ni nobenega suma, da bi bila psihotična oziroma nevarna sebi ali drugim. Na kratko, padla je ocena, da sem pri zdravi pameti. Kolikor toliko. Hitro, kakor je pač dovoljevala počasnost osebja, sem se oblekla, spakirala stvari, ki so mi bile odvzete in zdaj vrnjene, ter se vsem na hitro zahvalila. Odvihrala sem skozi vrata, ki so bila po treh dneh končno spet odklenjena in to izključno zato, da sem lahko jaz skoznje odletela novim norim dogodivščinam naproti.

ZAKLJUČEK

Celotna izkušnja me je pretresla do samega jedra moje biti. Te zaprte tri dni sem veliko premišljevala o sebi. Pa tudi potem. Šla sem skozi neke vrste samorefleksijo. Ko sem bila notri, sem poleg ostalih občutkov doživljala močan občutek izolacije in samote. Zdelo se mi je, da nikamor ne spadam in da me nihče nima rad. Ko sem po dežju peš odhajala iz bolnišnice, sem na slušalkah prek mobitela poslušala pesem Them Bones skupine Alice in Chains. Besedilo gre nekako tako »I feel so alone, gonna end up a big old pile of them bones, ...« Pesem sem poslušala najbolj naglas, kot je bilo možno, in počasi, ampak sigurno zapuščala svoj tridnevni peklenski zapor. Sklenila sem, da se bom hudičevo potrudila, da se tja nikoli več ne vrnem. Ker pri sebi nisem imela dežnika, je dež padal po obleki, laseh in obrazu, tako da ni bilo opaziti potokov solz, ki so mi nekontrolirano lile iz oči.

Julija G. (iz Sežane)

Tjaša Žurga-Žabkar

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strokovno predavanje Bioterapija in bioenergijsko zdravljenje – Marjan Ogorevc
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 12. 3. ob 19.00

KAJ: Potopisno predavanje Od Lizbone do Dakarja – Marko Mohorčič
KJE: Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63
KDAJ: 18. 3. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje iz Cikla predavanj Estetika in umetnost, Marcel Duchamp in Andy Warhol – dr. Lev Kreft
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 27. 3. ob 18.00

KAJ: fotografska razstava Maske danes, obraz jutri – Andreja Zupanec Bajželj
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, stopnišče
KDAJ: 17. 2. - 19. 3.

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Predstavitev knjige in pogovor z avtorico Taraut en tenere: Hči puščave – dr. Mira Delavec Touhami, Abdelakdar Touhami
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 4. 3. ob 18.00

KAJ: Predstavitev knjige Umirjenost - Kako prepoznati zasvojenost, jo razumeti in poiskati pot iz nje – Sanja Rozman
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a
KDAJ: 4. 3. ob 18.00

KAJ: Literarni dogodek V KOŽI besede in zgodbe o ljubezni - Feri Lainšček in Norma Bale
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 11. 3. ob 18.00

Razno

KAJ: Računalniška delavnica Elektronska pošta Gmail – Jasna Repa
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, računalniška učilnica
KDAJ: 12. in 18. 3. od 16.00 do 18.15

KAJ: Filmska projekcija: Cikel ruskega filma: Legenda št. 17
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, kletna dvorana
KDAJ: 27. 3. ob 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

028
KRALJI
ULICE

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK UTRINKI IZ SRBIJE

Stari prodajajo

foto: Miloš Stosić

Upokojeni ulični glasbeniki

foto: Miloš Stosić

Preštevane drobiže

foto: Miloš Stosić

OGLASNA DESKA

Sneg se topi, že zvonček cveti, zato pa rabite vazo, lončke za rože, kanglice ... spotoma kupite še kako torbico, sliko ali knjigo. Se vidimo v Posredovalnici rabljenih predmetov na Poljanski cesti 14 ali v skladišču na ulici Milana Majcna 4.

Potrebujete manjša popravila doma? Keramika, laminat, montaža pohištva? Ali pa urejanje okoli hiše, odmetavanje snega? Na razpolago smo vam zelo ugodno- v borbi za preživetje. 031 33 88 24, Taubi

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Poleg tega se z nami lahko dogovorite za urejanje okolice, barvanje ograj, fasad, manjša hišna opravila, sprehajanje psov in pomoč na domu. Če smo kaj pozabili napisati, nas pokličite na številko: 070 488 779, Klavdija

Prodajam plinsko sobno peč, letnik 2013 - december, po polovični ceni. Račun in garancija priložena. Kontakt: 070 205 436, Jan

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše breždomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

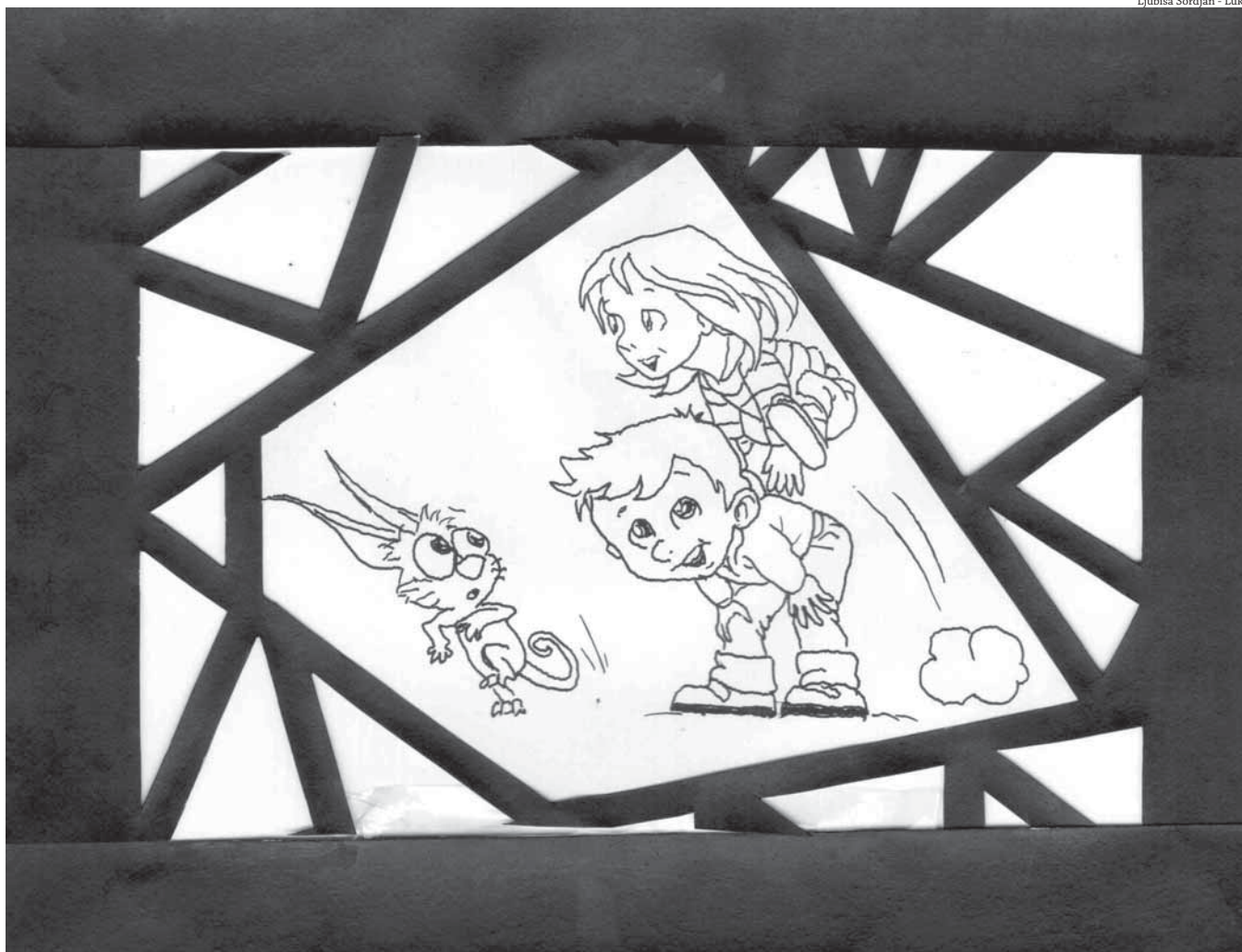
Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

Ljubiša Šordjan - Luka

						FIZIKALNA OBLIKA SNOVI (DVE BESEDI)		VOZILO ZA PREVOZ BLAGA (DVE BESEDI)	SKUPNO KOSILO V ANTIČNI GRČJI (IZ: SORENA)	STARO MESTECE V BLIŽINI ZADRA	PLEŠASTI DETEKTIV IZ PRILJUBLJENE TV SERIJE	GRŠKA BOGINJA MODROSTI
						PREBIVALKA GLAVNEGA MESTA GRČJE						
						BALZAC: "OČE" -----						
						RUVANJE, PRERIVANJE						
						DOLGA DOBA, EPOHA, VEK				ANTON NANUT		
						KRAJ V BLIŽINI BEOGRADA (IZ ČR: KROGAČ)						
ITALIJANSKA TISKOVNA AGENCIJA						PREBIVALCI EVROPSKE OTOČNE DRŽAVE	JEZERO V KRATERJU UGASLEGA VULKANA					
PRIROJENO, NEHOTENO VEDENJE ALI REAGIRANJE, NAGON		LISTINA, S KATERO SE KAJ POTRjuje	ZDRUŽITEV, ZGOSTITEV	DRŽAVA NA BLIŽNJEM VZHODU	SLOVITI ŠPARTANSKI VOJSKOVODJA	KRATICA ZA OPTICAL NETWORK TERMINAL	IZVIRNI KRAK REKE MENAM NA TAJSKEM	JAZ ?, ON	PRITOK DRINE	VINKO ČERNOGOJ		
ČRKA GRŠKE ABECEDNE								MODEL JAPONSKEGA AVTOMOBILA NISSAN				
LITERARNI IZRAZ ZA NOTRANJOST								BACEK VISOKA GORA V GRŠKI TESALJI				
MOČNA ČUSTVENOST									MLEČNI IZDELEK SREDOZEMSKA RASTLINA			
SLAVNI ČEŠKI LUTKAR (JIRI)						SKRIVNOSTNO HIMALAJSKO BITJE	GRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA PARIŠKI GANGSTER			NEKDANJI POLITIK MARKOVIČ	PTIČ SRŠENAR	IME PLAVALKE ISAKOVIČ
IME NEKDANJEGA UGANDSKEGA POLITIKA AMINA				PREJŠNJE IME AFRIŠKEGA JEZERA MALAVI					NERED BENGALSKI PESNIK 20. STOL. (IZ: SAD)			
SUKANEC				STRANSKA STAVBA HOTELA VESNA ARHAR								
LAŽNA ŽALJIVA IZJAVA O KOM								OKAMENELA SMOLA IGLAVCEV				
STANOVSKI KOLEGA								PERZUSKA KRALJICA, KI JE REŠILA JUDE				

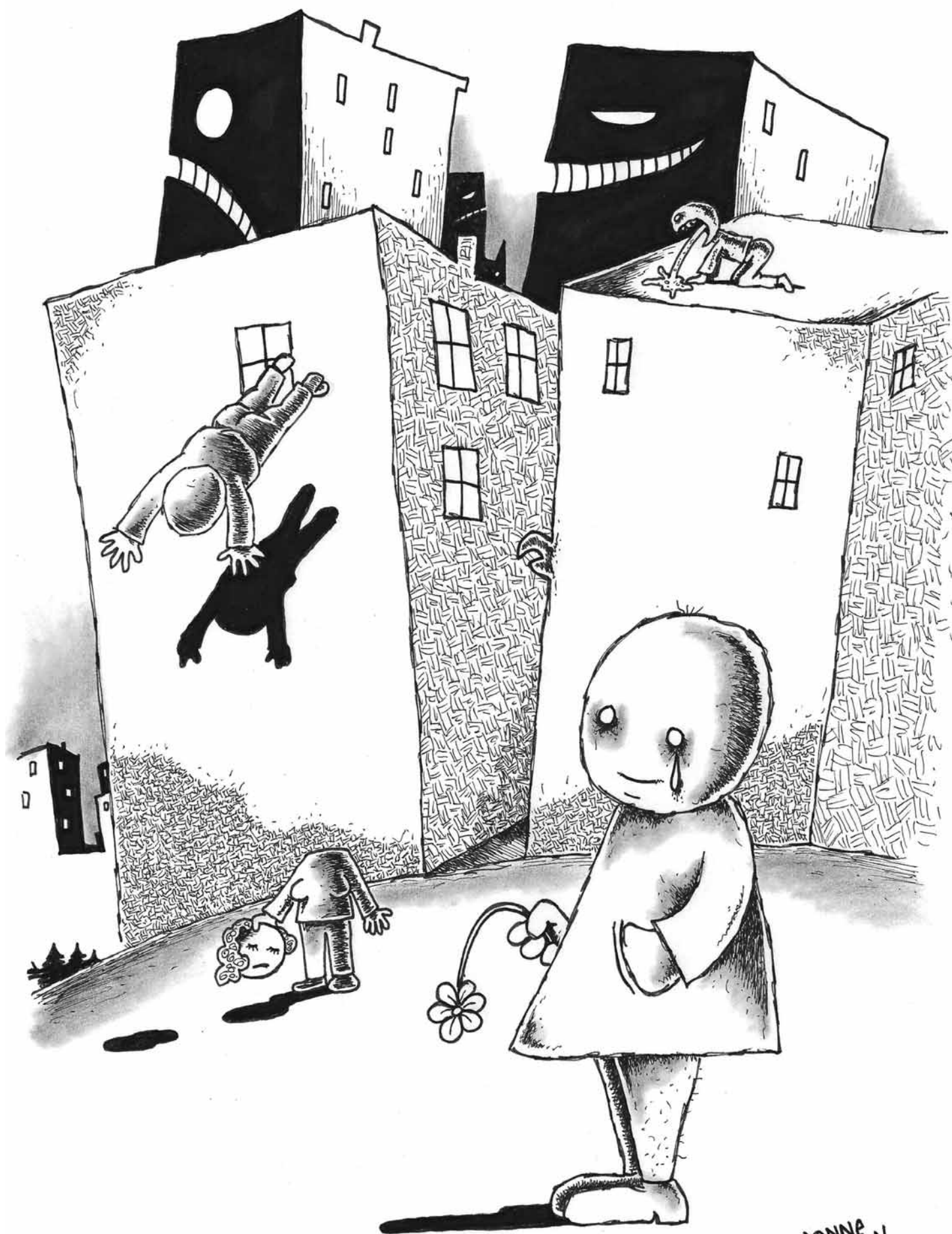
SESTAVIL JOŽE PETELIN

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Branka Botič, Mitja Konstantinović in Stojan Novak iz Ljubljane, Marija Gomiršek iz Kamnika in Elena A. Bergant iz Limbuša.

JANNA
KARLSSON

IVA IN ARBER

Pogumno naprej, saj ni zime za Eskime.
Pomlad prihaja ...

